

RES ACADEMICAE

ISSN 1428/3107

Nr 1/2014

Biuletyn Informacyjny
Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie

akademicka Częstochowa, s. 12

Heinrich Heine – Honorowy Profesor AJD, s. 5

O Unii Długoszowej, s. 8

Chiński na IFO, s. 11

Rok 2013 w działalności wystawienniczej BG, s. 20

ŚWIĘTO UCZELNI

Fot.: Archiwum

Wspólne zdjęcie z Profesorem Honorowym AJD

Profesor Heinrich Alt

JM Rektor AJD dr hab. inż. Zygmunt Bąk, prof. A.

Gratulujemy stopnia...

Wręczanie odznaczeń

... doktora habilitowanego

Heinrich Alt odbiera tytuł Profesora Honorowego

Szanowni Czytelnicy! 32764 c

SPIS TREŚCI

2014 rok rozpoczął się dla Uczelni od przygotowań związanych z uczczeniem jubileuszu sześćsetlecia urodzin Jana Długosza. W końcu stycznia akademicy odwiedzili krakowskie Collegium Maius. W wiekowych murach odbyło się zawiązanie Unii Długoszewej, która skupia uczelnie, miasta, instytucje, jednym słowem „miejsca Długoszowe”. Okazuje się, że w Polsce wielu ludzi widzi potrzebę utrwalenia pamięci o Janie Długoszu. Zgromadzenie ich w jednej organizacji i wytyczne wspólnych celów do realizacji wydaje się być posunięciem rokującym nie tylko nadzieję na huczne obchody jubileuszu, który czeka nas w przyszłym roku, ale również na dalszą przyszłość. W zamierzeniach sygnatariuszy Unii Długoszewej jest przecież także promocja wiedzy o kronikarzu. Sygnatariusze chcą to osiągnąć m.in. za pomocą zachęcania ludzi do turystyki i odwiedzania miejsc związanych z dziejopisem.

Przybywa nam kierunków. Staramy się o nowe, bo chcemy młodzieży z regionu częstochowskiego zapewnić jak najlepszą ofertę kształcenia. Nasz cel? – jeszcze więcej młodych w Akademii i jak najmniej tych, co chcą wyjeżdżać na studia poza Częstochowę. W sukurs Uczelniom idzie miasto. Urzędnicy wspólnie z akademikami opracowali projekt pod nazwą „Akademicka Częstochowa”. Ma być realizowany przez najbliższe lata. W magistracie liczą, że się spodoba, a ulgi i konkursy w pierwszym roku wdrażania projektu już przyniosą wymierne efekty. AJD zamierza jednak iść dalej. Chcemy, by na studia do Częstochowy przyjeżdżali studenci z Ukrainy, a także innych państw Europy Wschodniej i Azji. Młodzi ludzie, którzy już kształcą się w AJD, chwalą sobie warunki nauki i życia. Gorąco zachęcają swoich kolegów do studiowania w Częstochowie. Liczymy, że te ciepłe słowa trafią na podatny grunt i wkrótce przyjedzie do nas na studia spora grupa cudzoziemców. To przecież ogromna szansa na rozwój Uczelni, a także promocję miasta oraz regionu.

Redakcja

Od Redakcji	3
Futsal na najwyższym poziomie	3
Święto Uczelni	4
Heinrich Alt – Honorowy Profesor AJD	5
Ocalmy przeszłość, Długosz tak nas uczył	6
Na Wschód po studentów	7
O Unii Długoszewej	8
„Skrzat” w nowej odsłonie	8
Pod patronatem pani minister	9
Plebiscyt XXV-lecia	10
Chiński na IFO	11
Nauka jest dla każdego	12
Bardziej „Akademicka Częstochowa”	12
Międzynarodowa akademicka debata...	14
O trendach w edukacji	16
Forum „Historyk-Fakt-Metoda”	17
Wyróżnienie dla doktoranta	17
Wspomnienie o dr. Robercie W. Szwedzie	18
Profesor Andrzej Bańkowski	18
Nowości wydawnicze	19
Rok 2013 w działalności wystawienniczej BG	20
Powstanie styczniowe na Ukrainie	20
Koncertowo	22
SNKT dla Julii	23
Korwin-Mikke liberalnie o administracji	23
Litografia w Centrum Promocji Młodych	24
Nowości w Planetarium	24
Studenci TiR na ITB w Berlinie	25
O częstochowskim sporcie	25
Nowy kierunek na Wydziale Sztuki	26
Innowacyjne Technologie i Nowoczesne	
Materiały. Nowość na WM-P	27
Studia to nie tylko nauka	28
Spotkania z (częstochowskim) kryminałem	28
Relaksacja „lekarstwem” na stres...	29

FUTSAL NA NAJWYŻSZYM POZIOMIE

Na wielkie słowa uznania zasługują piłkarki nożne związane z AJD. Pod wodzą mgr. Waldemara Mrocza wywalczyły medale Akademickich Mistrzostw Polski w futsalu. Zespół w składzie: Karolina Klabis, Aleksandra Jędrak, Katarzyna Bąk, Renata Uchnast, Katarzyna Matczak, Kamila Kmiecik, Sandra Sukiennik, Sonia Mysłęk, Sylwia Amrozik, Edyta Zimońska, Agnieszka Wolak, Marta Matelowska, Anita Nowakowska nie uległ żadnej z rywalizujących z nią drużyn. Wygrywając decydujący o medalu pojedynek z AWF Katowice, zakończył turniej w Poznaniu bez porażki. O tym, że nasze dziewczyny grały o brązowe, a nie o złote medale zadecydowała różnica jednej bramki na korzyść reprezentacji UAM Poznań. Bez względu na kolor medalu nasze piłkarki i szkoleniowcy mogą

czuć się zwycięzcami, gdyż pokonując wszelkie przeciwności i niesprzyjające rozstrzygnięcia (sędziowskie), wykorzystując maksimum swoich możliwości, wywalczyły na trudnym terenie medale AMP.

Sukces naszych piłkarek to także efekt dobrej kilkuletniej współpracy Uczelni z Klubem ISD AJD GOL, na czele którego stoi nieoceniony prezes i trener Włodzimierz Seifryd.

Kolejny raz bramkarka naszej reprezentacji Karolina Klabis potwierdziła swoje nieprzeciętne umiejętności. W decydujących o medalach pojedynkach broniąc rzuty karne, potwierdziła, że wybór jej na najpopularniejszego sportowca Częstochowy 2013 nie był przypadkiem. Karolina została również wybrana najlepszą bramkarką Akademickich Mistrzostw Polski w futsalu.

ŚWIĘTO UCZELNI

Najważniejszym punktem Święta Uczelni, które odbyło się 13 grudnia 2013 roku stało się wręczenie tytułu Profesora Honorowego AJD Heinrichowi Altowi. Podczas uroczystości wręczono dyplomy doktorom habilitowanym i doktorom, a także medale i odznaczenia

Przemówienie JM Rektora Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie dr. hab. inż. Zygmunta Bąka, prof. AJD wygłoszone podczas Święta Uczelni:

Pozwólcie Państwo, że jak na Święto Uczelni przystało, powiem parę słów dotyczących osiągnięć i rozwoju Akademii.

Uczelnia, powiększając swój dorobek, ustawicznie podnosi jakość badań, proponuje nowe kierunki studiów, uruchamia nowoczesne specjalności i specjalizacje. Celem mojej kadencji jest przygotowanie Uczelni do uzyskania

pełnych praw akademickich. Stąd starania o uprawnienia do nadawania stopnia doktora na nowych kierunkach, zabiegi o uruchomienie nowych kierunków studiów. Mam tutaj na myśli fizjoterapię czy kształcenie studentów w zakresie języka chińskiego. Ważnym celem będzie budowa i uruchomienie Zintegrowanego Laboratorium Badań Środowiskowych. Koszt przedsięwzięcia wyniesie 24 mln złotych. W znacznej części chcemy, by inwestycję sfinansowała Unia Europejska.

Ważnym prestiżowo przedsięwzięciem są starania

Na mocy uchwał Rady Wydziału Filologiczno-Historycznego stopnie naukowe doktora habilitowanego w minionym i obecnym roku akademickim w kolejności chronologicznej otrzymali:

1. Aleksander Woźny na podstawie rozprawy habilitacyjnej „Łużyce w planie dywersji polskiego wywiadu wojskowego w latach 1931–1939”;
2. Beata Urbanowicz na podstawie rozprawy habilitacyjnej „Problematyka gospodarcza w nauczaniu historii w polskim szkolnictwie podstawowym w latach 1944–1989”;
3. Waldemar Grabowski na podstawie cyklu publikacji opatrzonego wspólnym tytułem „Działania specjalne władz Rzeczypospolitej Polskiej w okresie II wojny światowej”.

Na mocy uchwał Rady Wydziału Filologiczno-Historycznego stopnie naukowe doktora w minionym roku akademickim otrzymali:

1. Piotr Sochociński, który przedstawił rozprawę doktorską pt. „Departament Artylerii Ministerstwa Spraw Wojskowych 1927–1939”, przygotowaną pod kierunkiem prof. dra hab. Janusza Zuziaka;
2. Leszek Śliwiński, który przedstawił rozprawę doktorską pt. „Ogólnopolska reprezentacja powiatowych związków komunalnych w II Rzeczypospolitej. Od Związku Sejmików Powiatowych Rzeczypospolitej Polskiej do Związku Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej”, przygotowaną pod kierunkiem prof. dra hab. Ryszarda Szweda;

Wspólna fotografia z profesorem honorowym AJD Heinrichem Altom, fot.: arch.

HEINRICH ALT – HONOROWY PROFESOR AJD

o ogłoszenie przez Parlament RP 2015 roku „Rokiem Jana Długosza”. Data ta zbiega się z 600. rocznicą urodzin naszego patrona, wielkiego kronikarza, historyka, dyplomaty i wychowawcy królewskich dzieci. Przygotowania do obchodów „Roku Długoszowskiego” rozpoczęły się już kilka miesięcy temu. Jako jeden z liderów i inicjatorów przedsięwzięcia zaangażowaliśmy do jego realizacji wiele zacnych instytucji, miast, stowarzyszeń oraz najważniejszych polskich historyków. Wśród licznych wydarzeń przybliżających wielką postać, popularyzujących historię i czasy kronikarza, wspaniałym prezentem dla mieszkańców ziemi częstochowskiej byłaby uroczystość nadania Akademii praw do posługiwania się nazwą Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie. Głęboko wierzę, że wspólnymi siłami uda się zaimplementować ten zamiar.

3. Jan Zadworny, który przedstawił rozprawę doktorską pt. „Opolski garnizon wojskowy w latach 1945–1989”, przygotowaną pod kierunkiem nieżyjącego (śp.) prof. dra hab. Damiana Tomczyka;
4. Michalina Mogiłka, która przedstawiła rozprawę doktorską pt. „Organizacja procesu unifikacji gospodarczej ziem byłej Dzielnicy Pruskiej z państwem polskim 1919–1922”, przygotowaną pod kierunkiem prof. dra hab. Tadeusza Dubickiego;
5. Tomasz Nowak, który przedstawił rozprawę doktorską pt. „Socjotopografia Wielunia w pierwszej połowie XVI wieku”, przygotowaną pod kierunkiem dra hab. Andrzeja Strojnowskiego, profesora nadzwyczajnego w naszej Akademii.

W gronie odznaczonych znaleźli się:

Złoty Krzyż Zasługi otrzymał dr Adam Olech

Srebrny Krzyż Zasługi otrzymał dr hab. Andrzej Tarnopolski

Brązowy Krzyż Zasługi otrzymali:

dr Małgorzata Dawidziak-Kładoczna,
dr Norbert Morawiec, dr Joanna Warońska

Złoty Medal za Długoletnią Służbę otrzymała
dr Anna Pękala

Srebrny Medal za Długoletnią Służbę otrzymali:

dr hab. Eligiusz Małolepszy, dr Cezary Michalski,
dr Edyta Skoczylas-Krotla

Brązowy Medal za Długoletnią Służbę otrzymali:

dr Elżbieta Kornacka-Skwara, dr Tomasz Prauzner

Minister Edukacji Narodowej przyznała pracownikom naszej Uczelni Medale Komisji Edukacji Narodowej. Wyróżnienie otrzymali:

dr Dorota Holajda, dr Marta Popowska, dr Patrycja Sapota, dr Joanna Warońska, dr Leszek Będkowski,
dr hab. Ireneusz Światała

Heinrich Alt – członek Zarządu Federalnej Agencji Pracy w Niemczech urodził się 21 lutego 1950 roku w Rascheld w Nadrenii-Palatynacie. Po egzaminie maturalnym w latach 1970-1976 studiował politologię i germanistykę na Uniwersytecie w Trewirze. Studia ukończył z wyróżnieniem. W 1976 roku podjął pracę w Federalnej Agencji Pracy, łącząc ją ze studiami podyplomowymi w Wyższej Szkole Administracji w Speyer. W kolejnych latach kariery zawodowej pełnił stanowiska kierownicze w różnych urzędach pracy, ministerstwach, aż po stanowisko sekretarza stanu w Ministerstwie Pracy, Zdrowia i Spraw Socjalnych Landu Schleswig-Holstein. W latach 2001-2002 pełniąc funkcję wiceprzewodniczącego Federalnej Agencji Pracy, był odpowiedzialny za rynek zatrudnienia i edukację. Od 2002 roku jest członkiem zarządu Federalnej Agencji Pracy w Niemczech. Heinrich Alt od ponad 10 lat jest znaczącą osobistością Agencji, która licząc ok. 100 tysięcy zatrudnionych, tworzy jedną z największych publicznych administracji świata, zajmujących się rynkiem pracy. Do kompetencji Heinricha Alta należy zarządzanie bardzo ważnym pod względem polityki socjalnej i rynku pracy obszarem zasiłków dla bezrobotnych. Kieruje organizacją systemu dochodów transferowych i programem integracji zawodowej osób z grup problemowych oraz defaworyzowanych społecznie.

Pozostając na stanowisku kierowniczym, Heinrich Alt równolegle z aktywnością zawodową rozwija swoją działalność publicystyczną i medialną. Wysokiem uznaniem cieszą się jego specjalistyczne publikacje z kwestii problemów rynku pracy. W zakresie polityki gospodarczej i zatrudnienia współpracuje z Instytutem Rynku Pracy i Badań Pracowniczych, który jest jednym z największych niemieckich instytutów naukowych w tym obszarze. Heinrich Alt jest uznanym krajowym i międzynarodowym ekspertem w zakresie rynku pracy. Współpracuje z Komisją Pracy i Spraw Socjalnych Bundestagu, ponadto jest członkiem Rady Integracyjnej Niemieckiego Rządu.

Z inicjatywy Heinricha Alta realizowane są liczne projekty dotyczące integracji socjalnej i zawodowej młodych ludzi defaworyzowanych społecznie np. w kooperacji z Niemieckim Związkiem Piłki Nożnej i Narodowym Komitetem Olimpijskim.

Heinrich Alt zarówno w przeszłości, jak i obecnie wspiera międzynarodowe kontakty szkół wyższych, a zwłaszcza partnerstwo między Akademią im. Jana Długosza i Wyższą Szkołą Federalnej Agencji Pracy. Szczególnie wsparcie Heinrich Alt okazał podczas przygotowania i wdrażania w życie umowy dotyczącej wspólnych studiów pierwszego stopnia „Zarządzanie przypadkiem”, których absolwenci uzyskują podwójny dyplom ukończenia studiów: Akademii im. Jana Długosza i Hochschule der Bundesagentur für Arbeit w Mannheim.

OCALMY PRZESZŁOŚĆ, DŁUGOSZ TAK NAS UCZYŁ

Pracownicy czterech zacnych Uczelni, wielcy naukowcy, a do tego szereg przedstawicieli miast, miasteczek, szkół i instytucji złożyli podpis pod deklaracją Unii Długoszowej. Wszystko po to, by ocalić pamięć o wielkim Polaku, jakim był Jan Długosz, patron naszej Akademii oraz jeden z najwybitniejszych przedstawicieli średniowiecza, który zapisał się w przyszłości Polski i regionu częstochowskiego. Utrwaleniu pamięci o dokonaniach Jana Długosza ma służyć również wniosek do Parlamentu RP, w którym sygnatariusze proszą o uchwalenie rokiem pamięci wielkiego kronikarza 2015 rok.

Inicjatywa związana z utrwaleniem pamięci i badaniem dokonań Jana Długosza zrodziła się kilkanaście lat temu w Kłobucku wśród członków zawiązanego w tym celu Stowarzyszenia „Wieniawa”. Społecznicy, badając twórczość i działalność byłego proboszcza kościoła św. Marcina, promują przeszłość, wychowując młode pokolenie Polaków w atmosferze patriotyzmu i poszanowania dla dokonań minionych epok. Nawiązując kontakty ze środowiskiem mediewistów oraz przedstawicielami miast, w których urodził się, przebywał i mieszkał Jan Długosz, członkowie „Wieniawy” postanowili zaprosić ich do wspólnych działań. Cel stał się tym bardziej aktualny, że zbliża się 600. rocznica urodzin wielkiego kronikarza, którą będziemy świętować już za rok. Stąd w ostatni dzień stycznia zaradne towarzystwo zebrało się na zaproszenie członków „Wieniawy” w auli Collegium Maius Uniwersytetu Jagiellońskiego.

– Trzeba Długosza zachować dla przyszłych pokoleń – mówił Andrzej Sękiewicz, prezes Ponadregionalnego Stowarzyszenia „Wieniawa”. – Jego działalność i twórczość znacznie wykraczały poza zainteresowania przeciętnego człowieka, czy nawet naukowca końca epoki średniowiecza. Szczerze mówiąc, badając przeszłość, nie potrafię wymienić żadnego przedstawiciela ówczesnego świata, który łączyłby podobne zainteresowania, umiejętności, które zaowocowały tak bogatą biografią i dorobkiem. Jana Długosza zapamiętamy jako kronikarza, wychowawcę królewskich dzieci, dyplomata, księdza, budowniczego, a nawet przedsiębiorcę.

Prezesowi wtórował wybitny mediewista prof. Jerzy Wyrozumski. – Można powiedzieć, że swoją wybitną kroniką Długosz stworzył fundamenty narodu – twierdził. – Ocalając przeszłość, stworzył podstawy polskości, do których przez wieki chętnie odwoływali się najwięksi historycy i badacze dziejów. Długosz sprawił, że czas na kartach jego kroniki zatrzymał się, a myśli, które u niego znajdziemy, nigdy się nie zestarzały. – Analizując dzieła Długosza dochodzimy do wniosku, że to jeden z najwspanialszych i zarazem pierwszych geografów od epoki średniowiecza aż do XIX wieku – tłumaczył Antoni Jackowski, przewodniczący Polskiego Towarzystwa Geograficznego. – Na podstawie jego badań i zapisków powstawały w Europie pierwsze mapy. Znani naukowcy i badacze ziem polskich jak Wincenty Pol czy Oskar Kolberg nawet po upływie setek lat od powstania dzieł Długosza odnosili się do jego badań i na ich podstawie prowadzili własne poszukiwania. Długosz był

jednym z pierwszych, którzy opisując krainy i ich charakter, nie uciekali się tylko do pracy „zza biurka”, ale podróżując prowadzili obserwacje, na podstawie których powstawały notatki. To bezcenna spuścizna, za którą polscy i europejscy geografowie odczuwają w stosunku do tej postaci szacunek i ogromną wdzięczność.

Podobne opinie padały z ust rektorów, w tym prorektor ds. rozwoju AJD dr hab. Anny Wypych-Gawrońskiej, prof. AJD oraz towarzyszącego jej miłośnika i badacza średniowiecza dr. hab. Marceliego Antoniewicza, prof. AJD (dyrektora Instytutu Historii AJD). Pani prorektor zapewniała, że częstochowska Uczelnia nie mogła wymarzyć sobie lepszego patrona, który wniósł tak wielkie zasługi w rozwój nauki. Kwintesencją spotkania było podpisanie Unii Długoszowej, dokumentu, który umożliwia współpracę i działanie na rzecz utrwalenia pamięci o kronikarzu.

Oto treść Unii Długoszowej:

Po zapoznaniu się i przyjęciu deklaracji programowej z dnia 15 października 2011 roku podpisanej w auli Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie obecnie, w dniu 31 stycznia 2014 roku w salach Collegium Maius Alma Mater Jagiellonia podmioty, którym bliskie jest długoszowe dziedzictwo, postanawiają powołać do istnienia Unię Miejsc Długoszowych. Przedmiotem ich wspólnych działań będzie:

1. Podejmowanie przedsięwzięć na rzecz odkrywania, badania, zabezpieczania i propagowania spuścizny dziejopisarskiej Jana Długosza;
2. Inwentaryzacja miejsc związanych z życiem i twórczością Jana Długosza oraz ich popularyzacja w społeczeństwie polskim i poza granicami Rzeczypospolitej;
3. Poszukiwanie pamiątek związanych z osobą Jana Długosza oraz udostępnianie wiedzy o nich społeczeństwu polskiemu i cudzoziemcom;
4. Wspólne realizowanie projektów, inicjowanie oraz organizowanie imprez i wydarzeń kulturalnych dla społeczności lokalnych w tym: wystaw, plenerów artystycznych, festiwali itp., ze szczególnym uwzględnieniem aktywacji dzieci i młodzieży;
5. Promowanie i organizowanie imprez sportowych, wypoczynku i rekreacji jako metod propagowania zdrowego stylu życia;
6. Organizacja warsztatów, konferencji i seminariów

popularnonaukowych;

7. Współdziałanie z organami administracji państwowej, różnymi instytucjami, organizacjami społecznymi i pozarządowymi, którym bliskie są idee długoszowe;
8. Nieodpłatne świadczenie usług wzajemnych oraz przekazywanie informacji;
9. Zamieszczanie na stronach internetowych informacji o zawarciu Unii oraz wspólnych działaniach;
10. Działanie na rzecz rozwoju wzajemnych kontaktów, mające na celu realizację wspólnych zamierzeń.

Unia obowiązuje od dnia podpisania tj. 31 stycznia 2014 roku. Czas trwania Podmioty określają jako nieokreślony z możliwością jej wypowiedzenia. Pod dokumentem podpisały się 24 osoby. Wśród nich Uczelnie reprezentowane przez: prorektora ds. rozwoju częstochowskiej Akademii im. Jana Długosza dr hab. Annę Wypych-Gawrońską, prof. AJD, rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. Wojciecha Nowaka, rektora Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II ks. prof. Władysława Zuziaka oraz przedstawicieli Polskiej Akademii Umiejętności. Dokument podpisali również: starosta kłobucki Roman Minkina, burmistrz Krzysztof Nowak, przewodniczący Polskiego Towarzystwa Geograficznego Antoni Jackowski, wójt Nowej Brzeźnicy Jacek Stefan Jarząbek. Do tego przedstawiciele miast: Szydłowca, Wielunia oraz szkół noszących imiona kronikarza m.in. z Włocławka oraz Nowego Sącza. Członkowie „Wieniawy” zapewniają, że liczą na poszerzenie

Prorektor ds. Rozwoju AJD dr hab. Anna Wypych-Gawrońska, prof. AJD z Andrzejem Sękiewiczem prezesem „Wieniawy”, fot.: arch.

grona sygnatariuszy. Zapraszają do współpracy Muzeum Grunwaldu czy „Dom Długosza” z Sandomierza – tak, by skupić kompletny krąg instytucji, miast w towarzystwie miejsc długoszowych. Są już pierwsze efekty porozumienia. Podczas spotkania w Collegium Maius podpisano list do marszałek Sejmu RP Ewy Kopacz. Sygnatariusze Unii Długoszowej proszą panią marszałek o ustanowienie roku 2015 rokiem Jana Długosza – upoważnia do tego m.in. przypadająca za rok okrągła, sześćsetna rocznica urodzin wielkiego kronikarza. Podobny list ma zostać skierowany do marszałka Senatu Bogdana Borusewicza.

NA WSCHÓD PO STUDENTÓW

Akademia zaprasza do studiowania młodzież z Ukrainy oraz innych państw Europy Wschodniej, a nawet Azji. Opracowane zostały już specjalny baner i ulotka w języku ukraińskim.

– To nie są jedyne działania władz rektorskich i Biura Promocji – mówi Anna Wypych-Gawrońska, prorektor ds. rozwoju AJD. – Jeszcze w końcówce ubiegłego roku podpisaliśmy porozumienie z firmą „headhunterską”, która zajmuje się rekrutacją młodych ludzi na studia do Polski. Jesteśmy w stałym kontakcie z przedstawicielami firmy. Dostarczamy im materiały promocyjne. Już od dawna logo AJD wraz z informacją o Uczelni znajduje się na stronach internetowych poświęconych rekrutacji młodych Ukraińców. Nie zamykamy się na inne nacje.

W zależności od stopnia skomplikowania sytuacji politycznej i gospodarczej na Ukrainie we współpracy z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego rozważany jest udział pracowników AJD w targach edukacyjnych w Kijowie. Nie jest wykluczone, że wkrótce na stronie internetowej AJD obok strony angielskojęzycznej zawiśnie ukraiński odpowiednik. Kampanii tej mają towarzyszyć jeszcze inne wydarzenia planowane przez BP AJD. Na razie jednak pracownicy jednostki nie chcą informować o wszystkich zamiarach.

AKADEMIA IM. JANA DŁUGOSZA
W CZĘSTOCHOWIE

Młodzi ludzie z Ukrainy, chociaż czasem nie są zamożni, to jednak za studia w Polsce są gotowi płacić. Podobnie im się u nas. Doceniają wysoką jakość kadry AJD, bazę lokalową Uczelni, położenie Częstochowy blisko ważnych ośrodków akademickich i przemysłowych Polski oraz fakt, że już od dawna jesteśmy w UE. Kilku z nich studiuje już w AJD. Oni też zachęcają swoich kolegów do przyjazdu do Polski, a szczególnie do Częstochowy.

– Studia w częstochowskiej AJD to chyba jedna z najlepszych rzeczy, jaka mogła mi się przydarzyć – twierdzi Dmytro Protsenko, student turystyki i rekreacji w AJD. – Doskonali profesorowie i uczynni koledzy na roku, ludzie w Częstochowie bardzo mili... Pobyt w Polsce dostarcza wielu bodźców i wrażeń, które kształtując człowieka, powodują, że po studiach znajdę wymarzoną pracę, być może na terenie Unii Europejskiej. Częstochowa to inny stan świadomości. Tutaj ludzie ciężko pracują, ale w zamian mogą spełniać swoje marzenia, realizować się i rozwijać pasje. Studia w AJD dają wiele satysfakcji. Wiem, że zainwestowane w naukę pieniądze szybko się zwrócą.

O UNII DŁUGOSZOWEJ

Rozmowa z mediewistą, heraldykiem, miłośnikiem i badaczem historii średniowiecza i regionu częstochowskiego Marcelim Antoniewiczem, który pełni funkcję dyrektora Instytutu Historii Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie.

Marek Makowski: Co wnosi zawiązanie Unii Długoszowej?

Dr hab. Marceł Antoniowicz, prof. AJD: Bardzo wiele. Będziemy mogli lepiej się promować i pozyskiwać nowe instytucje do współpracy. To ma zaowocować dodaniem splendoru i rozgłosu jubileuszowi 600-lecia urodzin Jana Długosza w 2015 roku. Robimy to z myślą o promocji wielkiej postaci i jego dokonań. Chcemy dotrzeć nie tylko do ludzi nauki, historii, kultury i sztuki, ale przede wszystkim do mieszkańców miejsc, gdzie zasłużył się lub działał Jan Długosz. Zależy nam na promocji tej postaci jako wzoru do naśladowania, szczególnie wśród uczniów i młodzieży akademickiej.

Jakie atrakcje są planowane, by uczcić jubileusz?

Nie wszystko jeszcze jest zaplanowane do końca. Z pewnością promocji i rozgłosu jubileuszowi doda decyzja parlamentu RP o ustanowieniu 2015 roku Rokiem Długoszym. Nie ukrywam, że bardzo liczymy na pozytywną decyzję posłów i senatorów. Do tego odbędą się liczne sesje naukowe, promocje nowych opracowań i książek. W Kłobucku zostanie odsłonięty pomnik ku czci wielkiego kronikarza i proboszcza miejscowego kościoła. Liczymy na walory kolekcjonerskie takie jak: pocztówki, stemple, kartki pocztowe, medale. Nie zabraknie wystaw i innych wydarzeń kulturalnych, ze świata muzyki i sztuki.

Mówi się o planach związanych z wykopaliskami arche-

ologicznymi i projektem poszukiwania zamku Jana Długosza.

Gdy tylko zejdą śniegi i puści mróz, chcemy rozpocząć w Brzeźnicy poszukiwania zamku Długoszów. Mam pewne przypuszczenia, gdzie jego pozostałości mogą się znajdować. Pomoc zadeklarowali samorządowcy z Brzeźnicy Nowej oraz archeolodzy z Uniwersytetu Łódzkiego. W prace włączą się również pracownicy AJD oraz nasi studenci. Liczymy, że po odnalezieniu resztek zamku uda się je oznaczyć, a nawet odbudować obrys budowli, by uczynić ją i lepiej wyeksponować dla turystów.

Inną ideą ma być budowa szlaku miejsc długoszowych.

Inwentaryzując miejsca długoszowe, warto je promować. Tego zdania są sygnatariusze Unii Długoszowej, która została podpisana w Collegium Maius oraz członkowie „Wieniawy”. Szlak we wstępnym zarysie zaczynałby się w miejscu urodzin kronikarza w Brzeźnicy Nowej, a kończył we Lwowie. Trasa planowana jest w dwóch wariantach: jako samochodowa i rowerowa. Liczymy, że będzie jej towarzyszyć ciekawa dokumentacja. Być może w postaci pracy magisterskiej lub nawet doktorskiej. Inną ciekawostką może stać się muzeum Jana Długosza. W Polsce funkcjonuje już kilka takich instytucji. Jedno z nich np. w Sandomierzu. Teraz jest szansa, że wystawa pojawi się w Kłobucku. I choć to tylko na razie plany, być może wkrótce uda się je zrealizować.

Liczę na ziszczenie planów i dziękuję za rozmowę.

Dr hab. Marceł Antoniowicz, prof. AJD, fot.: arch.

„SKRZAT” W NOWEJ ODSŁONIE

Zakończył się remont Domu Studenta „Skrzat”. Nim kilka lat temu przystąpiono do remontu, akademik był już dość mocno wyeksploatowany. Zniszczone i zużyte meble oraz wnętrza powodowały, że wielu studentów żartowało sobie ze stanu, w jakim znajduje się obiekt. Kurczyła się liczba chętnych do mieszkania w nim. Remont był konieczny. Zakres prac koniecznych do wykonania był tak duży, że zdecydowano o rozłożeniu ich na etapy, realizowane w kolejnych latach. W akademiku zmieniło się praktycznie wszystko. Pokoje zostały nie tylko zmodernizowane, ale pojawiły się też nowe meble. W każdym pokoju jest lodówka. Wyremontowano korytarze. Studenci mogą korzystać z pokoi jedno- oraz dwuosobowych. W akademiku można skorzystać m.in. z: „rowerowni”, punktu ksero, baru, sali przyjęć, bilarda, siłowni, sali tv, jest również depozyt.

Oto podsumowanie prac, jakie przeprowadzono

w akademiku tylko w ostatnich dwóch latach: „Termomodernizacja budynku i dostosowanie do wymogów bezpieczeństwa pożarowego Domu Studenckiego „Skrzat” AJD” – to nazwa zadania, jakie realizowano w okresie od sierpnia 2012 do września 2013 roku. Zakres robót obejmował docieplenie ścian budynku metodą lekko-moką wraz z wykonaniem nowej, kolorowej elewacji. Powstał podjazd dla niepełnosprawnych. Budynek został wyposażony w instalacje przeciwpożarowe tj. instalację wodociągową przeciwpożarową i nowoczesny system sygnalizacji pożarowej stanowiący ochronę pełną, gwarantującą samoczynne wykrycie każdego pożaru. Obiekt został wyposażony w nową instalację elektryczną, w tym awaryjne oświetlenie ewakuacyjne, wentylację przeciwpożarową, a także urządzenia zapobiegające zadymieniu w obydwu klatkach schodowych, przedsionku klatki północnej i szybach wind. Przeprowadzono również szereg innych

POD PATRONATEM PANI MINISTER

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. Lena Kolarska-Bobińska objęła patronatem

naukowych, ale także odwołując się do jego motta „Chemia – nadzieje i marzenia”, do szerokiej wymiany doświadczeń i dyskusji o najistotniejszych problemach nurtujących środowisko polskich chemików.

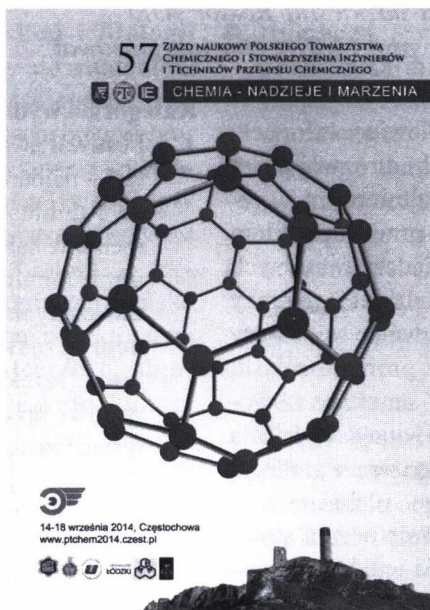
honorowym 57. Zjazd Polskiego Towarzystwa Chemicznego i Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego. Spotkanie naukowców odbędzie się w naszej Uczelni w dniach 14-18 września 2014 r.

Zjazd jest organizowany po raz pierwszy w historii naukowych spotkań Polskiego Towarzystwa Chemicznego wspólnie przez dwa Oddziały: Częstochowski i Łódzki. Jego organizatorami są Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie, Uniwersytet Łódzki, Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych PAN w Łodzi, przy współudziale Wydziału Inżynierii Produkcji i Technologii Materiałów Politechniki Częstochowskiej oraz Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego.

Organizatorzy mają nadzieję, że ten jubileuszowy Zjazd, organizowany w 95. roku istnienia Towarzystwa, stanie się kolejnym istotnym wydarzeniem w życiu środowiska. Udział naukowców zapewni mu najwyższą rangę. Liczą na zgromadzenie znacznej grupy uczestników ze świata nauki i przemysłu chemicznego, z kraju i z zagranicy, w tym m.in. profesora Ei-ichi Negishi – laureata Nagrody Nobla w dziedzinie chemii z 2010 r. Planuje się, że 57. Zjazd stanie się okazją nie tylko do prezentacji najnowszych osiągnięć

czego a także Wydziału Inżynierii Produkcji i Technologii Materiałów Politechniki Częstochowskiej. Organizatorzy mają również nadzieję, że 57. Zjazd PTChem i SITPChem będzie doskonałą okazją do poznania Częstochowy oraz malowniczej Jury Krakowsko-Częstochowskiej.

Więcej informacji o Zjeździe:
www.ptchem2014.czyst.pl

robót towarzyszących poprawie bezpieczeństwa. Wszystko pod nadzorem fachowców. Koszt robót wyniósł ponad 4 mln złotych.

Na tym jednak nie koniec inwestycji. Od września do grudnia 2013 roku trwała budowa parkingu dla samochodów osobowych, drogi pożarowej wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą techniczną i przebudową zjazdu przy DS Skrzat. Wybudowano parking i drogę pożarową (z kostki brukowej). Przebudowano zjazd z ul. Dąbrowskiego na parking. Zainstalowano system rozpoznawania tablic rejestracyjnych pojazdów. Teren został odwodniony oraz oświetlony. Pojawiły się śmietniki, ławki, stojaki na rowery, a nawet podświetlony pylon informacyjny. Ta inwestycja kosztowała 600 tys. złotych.

Blisko 4,7 mln złotych zainwestowane w akademik i zagospodarowanie terenu wokół pochodziło

w 98 procentach ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Pozostała kwota pochodzi z kasy AJD.

PLEBISCYT XXV-LECIA

„Gazeta Wyborcza” ogłosiła plebiscyt na najważniejszego człowieka i najważniejsze wydarzenie w wolnej Polsce w latach 1989-2014.

W głosowaniu wziął udział JM Rektor AJD

dr hab. inż. Zygmunt Bąk, prof. AJD. Oto jak głosował:

Kategoria „ludzie”:

1. Janusz Zatoń – pracodawca, przemysłowiec; człowiek, który swe życie zawodowe poświęcił na rozwój i pielęgnowanie tradycji związanych z hutnictwem w regionie częstochowskim. Uratował przed upadkiem firmę, co szczególnie dobrze o nim świadczy w trudnych dla branży hutniczej czasach. To m.in. dzięki jego pracy i zaangażowaniu w świat eksportowane są towary z logo częstochowskich firm, które promują miasto i region. To również człowiek, który stawia na nowoczesne technologie. Życzliwie nastawiony do świata i do innych może stanowić wzór menedżera, a zarazem doskonałego szefa.
2. Krzysztof Pośpiech – chociaż urodził się poza Częstochową, to jednak znaczną część życia spędził na promocji i tworzeniu życia kulturalnego miasta. Dyrygent, chórmistrz, pedagog, wielki animator życia kulturalnego przeszedł do historii miasta jako człowiek wielce zasłużony. Jest jednym z pomysłodawców Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Sakralnej „Gaude Mater”.
3. Zygmunt Rolat – Żyd-częstochowianin, który po wyemigracji do USA nigdy nie zapomniał o swoim rodzinnym mieście. Powracał do wolnej Polski wielokrotnie. Jednak my zapamiętamy go jako twórcę konferencji i licznych spotkań poświęconych pamięci Żydów-częstochowian, którzy zginęli podczas II wojny światowej. Można powiedzieć, że wielu mieszkańcom regionu przywrócił pamięć o Żydach – ich znaczeniu, dorobku, życiu codziennym w II RP.

Kategoria „wydarzenia”:

1. Festiwal „Gaude Mater” – najbardziej znane i doniosłe wydarzenie w kalendarium imprez kulturalnych związanych z regionem częstochowskim. Dzięki Festiwalowi przez częstochowskie sceny przewinęło się tysiące znanych i cenionych artystów z całego świata. Wydarzenie cieszy się znakomitą przyjąciem i ogromnym zainteresowaniem znawców i miłośników muzyki.
2. Pomnik Pamięci Żydów-Częstochowian – miejsce bezcenne dla udokumentowania historii Częstochowy. To nie tylko punkt, w którym wyrażamy pamięć o wywiezionych do obozu zagłady, ale przede wszystkim o pomordowanych. Pomnik jest ważnym elementem dla edukacji młodych pokoleń częstochowian, także Żydów odwiedzających Częstochowę.
3. Światowy Dzień Młodzieży – to chyba największe wydarzenie w dziejach Częstochowy. Nigdy przedtem ani potem tylu ludzi naraz nie odwiedziło naszego miasta. Atmosfera święta, miłości, braterstwa, która wypełniała częstochowskie ulice, pozostanie na zawsze w pamiętających ją. Słowa Jana Pawła II i oprawa uroczystości są bezcennym wspomnieniem.

*JM Rektor AJD dr hab. inż.
Zygmunt Bąk, fot.: arch.*

NOMINACJE DO TYTUŁU:

Wydarzenie 25-lecia

Podajemy w kolejności chronologicznej:

Powstaje szpital na Parkitce, burzenie pomników czerwonoarmistów, Światowy Dzień Młodzieży z Janem Pawłem II, fabryki TRW, Festiwal Gaude Mater, sześć tytułów Mistrza Polski dla siatkarki, Centrum Handlowe M1, pierwszy w kraju McDonald's Drive, awans Rakowa do I ligi, pokazy pirotechniczne w Olsztynie, otwarcie dworca PKP, likwidacja województwa częstochowskiego, utworzenie cmentarza komunalnego, prywatyzacja Huty Częstochowa, trąby powietrzne w regionie, Pomnik Pamięci Żydów Częstochowian, koncert Joshuy Bella, odwołanie prezydenta Tadeusza Wrony w referendum, Galeria

Jurajska, wielki remont Jasnej Góry, remont Alei NMP, tramwaj na Wrzosowiaku i Błesznie, hala sportowa przy ul. Żużlowej, największa na świecie figura Jana Pawła II, dopłaty do in vitro.

Człowiek 25-lecia

Podajemy w kolejności alfabetycznej:

Zdzisław Bartelak, Jakub Błaszczykowski, Jerzy Brzęczek, Janusz Darocha, bp Antoni Długosz, Sławomir Drabik, Stanisław Gościński, Jacek Kasprzyk, Jerzy Kędziora, Dawid Murek, Małgorzata Nowak, Marek Perepeczko, Rodzina Pospieszalskich, Krzysztof Pośpiech, Zygmunt Rolat, Halina Rozpondek, Juliusz Sętowski, Tomasz Sętowski, ks. Ireneusz Skubiś, Krzysztof Stacherczak, Muniek Staszczyk, Janusz Szopa, o. Jerzy Tomziński, Tadeusz Wrona, Janusz Zatoń.

CHIŃSKI NA IFO

Miło nam poinformować, że Instytut Filologii

Obcych AJD rozszerza swoją ofertę edukacyjną o specjalizacje tłumaczeniowe z **rozszerzonym lektorem języka chińskiego na filologii angielskiej i filologii germańskiej**. Propozycję tę adresujemy do studentów zainteresowanych kulturą i językiem chińskiego obszaru językowego i pragnących uczyć się tego języka od podstaw. Oferujemy ciekawe warsztaty i zajęcia językowe z wykwalifikowanymi lektorami. Dołącz do naszej wspólnoty akademickiej i odkryj z nami nowe zakątki wiedzy. Absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku filologia o specjalności filologia angielska bądź filologia germańska i specjalizacji tłumaczeniowej z rozszerzonym lektorem języka chińskiego zdobędzie wykształcenie ogólnohumanistyczne w zakresie wybranych aspektów kultury anglojęzycznej bądź kultury niemieckiego obszaru językowego oraz kultury chińskiej. Ponadto, poza bardzo dobrą znajomością języka angielskiego lub niemieckiego, opanuje język chiński na poziomie komunikacyjnym.

Perspektywy zawodowe:

Uzyskane kompetencje umożliwią absolwentowi studiów I stopnia podjęcie pracy zawodowej w charakterze:

- tłumacza języka angielskiego/niemieckiego lub specjalisty/asystenta ds. kontaktów z zagranicą w jednostkach administracji państwowej i samorządowej oraz redakcjach wydawnictw ukierunkowanych na współpracę międzynarodową i krzewienie kultury, w biurach podróży, firmach produkcyjnych, handlowych i usługowych współpracujących z partnerami zagranicznymi;
- tłumacza języka angielskiego/niemieckiego przy organizacji międzynarodowych konferencji, spotkań

biznesowych, wszelkiego rodzaju targów, wystaw, a także w wydawnictwach propagujących publikacje anglojęzyczne oraz chińskie;

- tłumacza języka angielskiego/niemieckiego czy pracownika mediów (telewizja, radio, internet, prasa) znających realia anglojęzyczne bądź niemieckojęzyczne oraz elementy kultury chińskiej;
- asystenta tłumacza języka angielskiego/niemieckiego (wykonującego tłumaczenia pod nadzorem doświadczanego tłumacza) w biurach tłumaczeń;
- asystenta ds. korekty technicznej tłumaczeń pisemnych (z języka angielskiego/niemieckiego i na język angielski/niemiecki) w biurach tłumaczeń lub innych instytucjach zorientowanych na współpracę międzynarodową i krzewienie kultury anglojęzycznej bądź kultury niemieckiego obszaru językowego oraz kultury chińskiej;
- pilota wycieczek zagranicznych w biurach podróży, po ukończeniu odpowiedniego kursu oraz zdaniu egzaminu dla kandydatów na pilotów wycieczek;
- pośrednika językowego i kulturowego w przedsiębiorstwach planujących nawiązanie kontaktów zagranicznych obszaru anglojęzycznego bądź niemieckojęzycznego i chińskiego.

Zdobyte kwalifikacje I stopnia uprawniają absolwenta do kontynuowania kształcenia na studiach drugiego stopnia w tej samej lub pokrewnej specjalności, kończących się uzyskaniem tytułu magistra (kwalifikacje II stopnia). Absolwent może także kształcić się na studiach podyplomowych oraz różnego rodzaju kursach i szkoleniach związanych tematycznie ze studiowaną specjalnością.

KOLEJNY ETAP PROJEKTU

„WDROŻENIE MODELU ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ W AKADEMII IM. JANA DŁUGOSZA W CZĘSTOCHOWIE POPRZECZ ZASTOSOWANIE SYSTEMU KLASY ERP Z ELEKTRONICZNYM OBIEGIEM DOKUMENTÓW I PODNIESIENIE KOMPETENCJI KADRY KIEROWNICZEJ”

Od stycznia 2014 rozpoczął się kolejny etap wdrożenia systemu EGERIA – uruchomienie modułu finansowo-kadrowego na „żywym organizmie”. W tym etapie został przeprowadzony szereg szkoleń zarówno ogólnych, jak i stanowiskowych. Etap ten jest bardzo wymagający zarówno dla wdrożeniowców z firmy Comarch, jak również dla pracowników AJD w Częstochowie.

Ogrom pracy jednak się opłacił, ponieważ początkowe problemy zostały już rozwiązane i teraz moduł finansowo-kadrowy wymaga już tylko nieznacznej konfiguracji i dodania

kilku elementów, które zgłaszają użytkownicy pracujący na systemie.

Specjalnie dla pracowników merytorycznych w danych dziedzinach został uruchomiony system zgłoszeń, poprzez który można szybko i sprawnie zgłosić jakiś problem i niemal natychmiastowo otrzymać gotowe rozwiązanie.

Już niedługo zostanie uruchomiony kolejny ważny moduł, który usprawni pracę całej Uczelni, a mianowicie moduł dotyczący elektronicznego obiegu dokumentów, jak również moduł zamówień, w tym składania zamówień publicznych.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

NAUKA JEST DLA KAŻDEGO

Doktor Anna Deryng od 1 listopada 2013 r. została powołana na stanowisko dyrektora Centrum Transferu Wiedzy i Innowacji w Obszarze Nauki i Sztuki Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Czym zajmuje się Centrum i jakie ma plany?

Marek Makowski: Czym podyktowane jest powstanie w Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie Centrum Transferu Wiedzy w Obszarze Nauki i Sztuki AJD?

Dr Anna Deryng: Powstanie takiego Centrum podyktowane jest ciągle rosnącymi potrzebami pracowników dydaktycznych, naukowo-dydaktycznych oraz studentów Akademii. Ci ludzie poszukują możliwych rozwiązań, specjalistycznej wiedzy na temat transferu wyników badań naukowych do gospodarki oraz współpracy z otoczeniem zewnętrznym uczelni. Centrum powołano w celu zwiększenia zakresu wykorzystania potencjału dydaktycznego, naukowego i artystycznego Akademii dla rozwoju Częstochowy, regionu i kraju poprzez transfer wyników badań, prac naukowych i artystycznych do gospodarki

i otoczenia społeczno-gospodarczego. Celami Centrum są również kreowanie innowacyjności w środowisku akademickim i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości oraz promocja i upowszechnianie osiągnięć nauki i sztuki. Postawione cele Centrum realizuje poprzez komercjalizację wyników badań naukowych i prowadzenie działalności szkoleniowej, doradczej, usługowej, informacyjnej oraz promocyjnej.

Jakie korzyści może przynieść nowa komórka Uczelni?

Jest ich wiele, zarówno materialnych, jak i niematerialnych. A wszystko dzięki szerokiemu zakresowi działań nowej komórki organizacyjnej Uczelni w postaci oferowanych usług.

BARDZIEJ „AKADEMICKA CZĘSTOCHOWA”

Projekt „Akademicka Częstochowa” zakładający realizację wielu przedsięwzięć na rzecz studentów planuje przygotować Urząd Miasta Częstochowy we współpracy z częstochowskimi wyższymi uczelniami. Ma na celu nie tylko zatrzymanie w Częstochowie kandydatów na studia, ale również zachęcanie do studiowania „pod Jasną Górą” młodzieży z innych miejscowości i regionów. Realizacja projektu jest rozłożona na lata. Jak zaznaczają autorzy projektu, co roku będą realizowane nowe działania – w zależności od potrzeb i nowych inicjatyw.

Na ten rok planowane jest m.in. ustanowienie Nagrody Prezydenta Miasta dla środowiska naukowego za najlepsze prace licencjackie, inżynierskie, magisterskie i doktoranckie poruszające tematykę związaną z Częstochową, zwłaszcza w zakresie: promocji, gospodarki lokalnej, kultury i sztuki, turystyki, sportu i oświaty. Uczestnikami konkursu będą mogli być absolwenci uczelni wyższych, którzy obronili prace dyplomowe we wspomnianej tematyce w roku akademickim 2013/2014, czyli w okresie pomiędzy 1 października 2013 r. a 30 września 2014 roku. Dla autorów najlepszych prac przewidziane będą nagrody pieniężne. Planowane jest również wprowadzenie tzw. „Karty Studenta” uprawniającej do szeregu zniżek i bonusów dla studentów oraz doktorantów częstochowskich uczelni, oferowanych przez potencjalnych partnerów projektu m.in. lokale gastronomiczne, instytucje kultury, obiekty sportowe i rekreacyjne. Możliwe będzie też stworzenie strony internetowej redagowanej przez szkoły wyższe, zawierającej m.in.

podstawowe informacje o placówkach i bieżących wydarzeniach. Uczelnie będą mogły również zgłaszać propozycje eventów promujących „Akademicką Częstochowę” w ramach miejskiego programu „Aleje – tu się dzieje”.

Zasady współpracy miasta i szkół wyższych przy tworzeniu miejskiego projektu omówiono 18 lutego podczas spotkania w Urzędzie Miasta. Wzięli w nim udział również przedstawiciele AJD: JM Rektor dr hab. inż. Zygmunt Bąk, prof. AJD, Prorektor ds. Rozwoju dr hab. Anna Wypych Gawrońska, prof. AJD oraz pracownik Biura Promocji Marek Makowski. Miło zaznaczyć, że pomysł projektu „Akademicka Częstochowa” powstał w wyniku burzliwych debat pracowników Biura Promocji i licznych konsultacji na forum Stowarzyszenia „Prom”, którego pracownicy AJD są członkami.

Na spotkaniu w sprawie Akademickiej Częstochowy, fot.: arch.

Mam tutaj na myśli chociażby przygotowanie oferty specjalistycznych szkoleń, kursów, studiów podyplomowych dla podmiotów społeczno-gospodarczych, szerokiego zakresu usług doradczych, współpracy z przedsiębiorstwami w zakresie tworzenia i wdrażania innowacji. Pełna oferta wkrótce na stronach Centrum.

Jak wpłynie to na miasto/region?

Jestem przekonana, że pozytywnie. Realizacja założonych ambitnych zadań Centrum wymagać będzie ścisłej współpracy z otoczeniem zewnętrznym Uczelni. Dlatego też niezwykle istotna jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym Częstochowy i regionu. Tak naprawdę wiele zadań Centrum zależeć będzie od tego, jak ta współpraca będzie przebiegać. Mam tu na uwadze działania długofalowe, perspektywiczne.

Czy w regionie jest zapotrzebowanie na takie działania?

Zdecydowanie tak. Nie wszyscy jednak wiedzą, na czym konkretnie ma polegać działalność Centrum, jakie stawia sobie cele, z kim chce współpracować i jakie wyniki osiągnąć oraz w jakim przedziale czasowym.

Do kogo adresowana jest oferta Uczelni?

Do wszystkich zainteresowanych jej usługami. Obecnie pracujemy nad wypracowaniem oferty usług AJD. Dotyczyć ona będzie propozycji specjalistycznych usług, badań, ekspertyz czy opinii dla przedstawicieli instytucji publicznych, prywatnych, organizacji non-profit oraz oczywiście wszystkich zainteresowanych działalnością Centrum. Czas pokaże, kto z tej oferty skorzysta i w jakim zakresie.

Jakie są plany rozwoju i w jakim kierunku będzie ewoluowała działalność Centrum?

Plany oczywiście są bardzo ambitne, a przy tym zdecydowanie realistyczne. Obecnie zasadniczą sprawą jest przygotowanie oferty usług AJD, nawiązanie trwałych kontaktów z otoczeniem społeczno-gospodarczym w Częstochowie, rejonie i kraju, w tym z przedsiębiorcami, instytucjami publicznymi i prywatnymi, z instytucjami działającymi podobnie jak Centrum, wypracowanie dialogu, współpracy oraz stopniowe ugruntowywanie pozycji Centrum. Kontakt został już nawiązany z Centrum Transferu Technologii Politechniki Częstochowskiej oraz z Parkiem Naukowo-Technologicznym „Technopark Gliwice”.

Na wsparcie jakich instytucji/firm może liczyć Centrum?

Centrum może liczyć na wsparcie praktycznie wszystkich instytucji publicznych na terenie miasta Częstochowy, zwłaszcza: Urzędu Miasta Częstochowy, Agencji Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A., Samorządowego Kolegium Odwoławczego. Chodzi tu o wsparcie dla działań

Doktor Anna Deryng – dyrektor Centrum Transferu Wiedzy i Innowacji w Obszarze Nauki i Sztuki Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, fot.: arch.

inicjowanych przez Centrum oraz realizacji wspólnych przedsięwzięć. Przykładem współpracy jest podpisanie 28 stycznia 2014 r. z Agencją Rozwoju Regionalnego S.A. w Częstochowie listu intencyjnego na uczestnictwo Akademii w działaniach Inkubatora Technologicznego.

Czy w działalność Centrum mogą włączyć się studenci lub koła naukowe? Jeśli tak, to w jakim zakresie?

Oczywiście, że tak. Jeśli chodzi o zakres działania studentów czy kół naukowych, to istnieją dwie ścieżki działania: po pierwsze – może być to ich aktywny udział we wszelkich projektach, inicjatywach i przedsięwzięciach realizowanych przez Centrum, w tym udział w szkoleniach, seminariach, konferencjach oraz po drugie – istnieje możliwość złożenia własnej propozycji współpracy i zaproponowania Centrum własnej strategii działania. Wszystkich zainteresowanych serdecznie zapraszamy.

dr Anna Deryng – adiunkt Zakładu Prawa Konstytucyjnego i Ustroju Samorządu Terytorialnego Wydziału Nauk Społecznych Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Z Akademią związana od 2012 r. Absolwentka Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego w latach 2001-2006. W latach 2006-2007 studia podyplomowe z zakresu: Zarządzanie Projektami Finansowanymi ze Środków Unii Europejskiej na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Warszawskiego. W 2012 r. uzyskanie stopnia doktora nauk prawnych, dyscyplina prawo, specjalność prawo konstytucyjne na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego.

MIĘDZYNARODOWA AKADEMICKA DEBATA NAD HISTORIĄ, SPOŁECZEŃSTWEM I EDUKACJĄ

W murach Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie w dniach 28–29 września 2013 r. po raz dziewiąty odbyła się międzynarodowa pedagogiczna konferencja naukowa na temat: „Historia. Społeczeństwo. Edukacja” zorganizowana przez Zakład Historii i Teorii Wychowania. Szeroka formuła konferencji, mnogość interdyscyplinarnie ujętych zagadnień konferencyjnych umożliwiła wystąpienia i dyskusje nie tylko pedagogom, ale również historykom, socjologom, psychologom i filozofom oraz przedstawicielom innych nauk. Wszystkich uczestników konferencji było około osiemdziesięciu, przy czym reprezentowane były znane ośrodki akademickie w kraju: Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach oraz inne, a także nasza Akademia. Dopisali również goście zagraniczni. Przyjechało ich około dwudziestu z kilku ośrodków akademickich Ukrainy i Słowacji, jak Uniwersytet im. Iwana Franki we Lwowie czy Uniwersytet Żyliński.

Pierwszy dzień konferencji poświęcono obradom plenarnym oraz w czterech sekcjach tematycznych. Uroczystego otwarcia konferencji wzorem lat ubiegłych dokonał JM Rektor AJD prof. AJD dr hab. inż. Zygmunt Bąk. Potem miały miejsce dwie uroczystości jubileuszowe. Pierwszą uhonorowano pięćdziesięciolecie pracy naukowej prof. dr hab. Juliana Dybca z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Laudację wygłosił prof. dr hab. Andrzej Meissner, przedstawiając w niej m.in. bogaty dorobek krakowskiego uczonego, składający się z ponad 260 publikacji naukowych poświęconych dziejom nauki, rozmaitych instytucji naukowych i kulturalnych, rozwojowi polskiej edukacji

narodowej i regionalnej od XVIII do XX wieku. Druga uroczystość powiązana była z 40-leciem pracy naukowej oraz 65. urodzinami prof. AJD dr hab. Kazimierza Rędzińskiego. Mowę pochwalną wygłosił prof. dr hab. Janusz Sztumski, znany socjolog, były rektor naszej uczelni. Przedstawił w niej biogram oraz dorobek naukowy jubilata, a także jego zasługi nie tylko dla częstochowskiej uczelni. Powinszowania jubilatowi złożyli licznie zgromadzeni goście z Polski i zagranicy, przyjaciele, współpracownicy i wychowankowie.

Podczas obrad plenarnych, którym przewodniczyli prof. dr hab. Janusz Sztumski oraz prof. dr hab. inż. Andrzej Kozera, miało miejsce kilka interesujących wystąpień. W pierwszym z nich prof. dr hab. Adam Suchoński z Uniwersytetu Opolskiego wskazywał na pilną potrzebę zastosowania rzetelności naukowej w prezentacji faktów historycznych przedstawianych w różnych krajach w szkolnych podręcznikach do nauki historii. Prof. dr hab. Grażyna Mendecka z Górnośląskiej Wyższej Szkoły Handlowej w Katowicach udowodniła, że talenty wielu luminarzy nauki nie tylko zostały niedocenione, ale wręcz nieodkryte przez szkoły, do których uczęszczali w młodości. Prof. dr hab. Josef Pšenak z Uniwersytetu Żylińskiego wykazał historyczne i kulturowe związki i podobieństwa między narodami: słowackim i polskim. Ks. prof. dr hab. Dominik Kubicki z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu zajął się problematyką prawd normatywnych w odniesieniu do edukacji społeczeństwa polskiego oraz faz rozwojowych społeczeństw zachodnich. Prof. dr hab. Eleonora Sapia-Drewniak z Uniwersytetu Opolskiego mówiła o znaczeniu miesięcznika „Oświata Dorosłych” dla rozwoju polskiej andragogiki. Prof. dr hab. Romuald Grzybowski z Uniwersytetu Gdańskiego odniósł się do ideologicznego wymiaru tzw. pracy naukowej polskich pedagogów okresu stalinowskiego. Dr Oleksiy Karamanow z Uniwersytetu im. Iwana Franki we Lwowie podziękował organizatorom konferencji w imieniu licznej delegacji ukraińskich naukowców za zaproszenie i umożliwienie pobytu w Polsce.

Organizatorzy zapewнили wszystkim uczestnikom konferencji posiłki, śniadania, obiady i kolacje. W pierwszym dniu konferencji po obradach planarnych i obiedzie odbyły się obrady w czterech sekcjach.

W sekcji pedeutologicznej, której obrady prowadziła dr hab. prof. AJD Danuta Marzec, miały miejsce wystąpienia dotyczące: problemów globalnych edukacji, refleksji nad znaczeniem współczesnej szkoły w społeczeństwie, nowymi

Szanowni jubilaci prof. AJD dr hab. Kazimierz Rędziński oraz prof. dr hab. Julian Dybiec (pierwsi z lewej), fot.: A. Sarnat-Ciastko

problemami pracy nauczycieli z uczniami, wizji nauczyciela przyszłości i podobnymi zagadnieniami.

W sekcji psychologiczno-pedagogicznej, której przewodniczyła prof. Grażyna Mendecka, zajmowano się różnymi problemami badawczymi ulokowanymi na styku zainteresowań tych nauk, a także socjologii, m.in. zróżnicowaniem form pomocy świadczonej w działalności wychowawczej, potrzeb wprowadzenia zmian w treściach i metodach kształcenia na Ukrainie, aby przybliżyć temu społeczeństwu wartości kultury zachodniej, również by rozwinąć w większym stopniu kompetencje społeczne tamtejszych uczniów. Często problematyką poruszaną przez gości z Ukrainy były różne aspekty wykorzystania muzeów i muzealnictwa jako instytucji edukacyjnej. Tematy związane z tą problematyką można było odnaleźć również w programie obrad sekcji komunikacji pragmatycznej.

Sekcja historyczno-oświatowa obradowała pod kierunkiem prof. Andrzeja Meissnera. Kilka wystąpień profesorów skupiło się na historii wychowania w różnych aspektach, biograficznym, teoriopoznawczym czy dotyczącym rozwoju określonych dziedzin wychowania. Były to wystąpienia Krzysztofa Jakubiaka, Andrzeja Meissnera i Eligiusza Małolepszego. Realizowano i inne tematy, np. dotyczące podporządkowania środowiska naukowego władzy ludowej. Z referatem w tej sekcji wystąpiła również niedawno zmarła dr hab. prof. AH-E w Łodzi Jadwiga Suchmiel, przez wiele lat swej pracy zawodowej związana z ZHiTW, a jej wystąpienie dotyczyło Galicyjskich inspiracji w organizacji wypoczynku letniego dzieci i młodzieży szkolnej oraz ich kontynuacji w II Rzeczypospolitej. Prof. dr hab. Vlasta Cabanowa z Uniwersytetu Żylińskiego wskazała na potrzebę zachowania: pewnej kolejności w budowaniu tożsamości europejskiej najpierw trzeba zacząć od relacji lokalnych, a potem narodowych, na końcu zaś europejskich. W sekcji poruszono też szereg innych tematów, np. związanych z edukacją społeczeństwa żydowskiego w Polsce przed-wojennej, we Lwowie (prof. Kazimierz Rędziński) czy Galicji (dr Mirosław Łapot).

Ostatniej, czwartej sekcji – komunikacji pragmatycznej – przewodniczył dr hab. prof. AJD Grzegorz Majkowski. Problematyka obrad dotyczyła zagadnień powiązanych z glottodydaktyką, pedagogiką międzykulturową, edukacją alternatywną, wspomnianą już edukacją muzealną, a nawet starochińskimi ideałami wychowania. Niektórzy naukowcy ukraińscy i słowaccy podejmowali śmielsze tematy: edukacji akademickiej w Stanach Zjednoczonych, europejskich reform w szkolnictwie wyższym, prawnego zabezpieczenia funkcjonowania edukacji innowacyjnej w Europie, fiaska

Otwarcia konferencji dokonał JM Rektor AJD dr hab. inż. Zygmunt Bąk, prof. AJD, fot.: A. Sarnat-Ciastko

wprowadzania nowych, „modnych” kierunków przez prywatne szkoły wyższe na Słowacji.

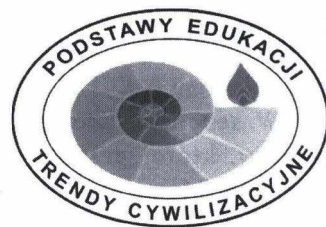
Podczas drugiego dnia konferencji organizatorzy przeprowadzili tzw. *Warsztaty Jasnogórskie* dla jej uczestników, umożliwiając zainteresowanym zwiedzenie Bastionu Św. Rocha, odbycie warsztatów naukowych w Bibliotece Jasnogórskiej, obejrzenie filmu o znaczeniu klasztoru częstochowskiego dla zachowania tożsamości polskiej. Warsztaty zostały zorganizowane przy pomocy mgr. Piotra Bilnika, a ze strony klasztoru jako przewodnik wystąpił o. dr Jan Golonka. Duży udział w organizacji konferencji przypadł asystentkom ZHiTW: mgr Izabeli Wronie-Meryk oraz mgr Katarzynie Zalas.

Podsumowując, konferencja przeprowadzona była z dużym rozmachem, a zaprezentowane różnorodne tematy i głosy w dyskusji licznie zgromadzonych naukowców ze znamienitych ośrodków akademickich Polski, a także zagranicznych, wyraźnie wskazują, że współczesna pedagogika jest nauką interdyscyplinarną, stale rozwijającą się i włączającą w nowe procesy społeczne, reagującą na aktualne społeczne wyzwania i potrzeby, jednak nie zapominającą o rzetelnym badaniu przeszłości i dbającą o pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego. Część przygotowanych przez uczestników tekstów trafiła do rocznika: „Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza. Pedagogika”, dostępnego w plikach pdf na stronach Instytutu Pedagogiki. Pozostaje życzyć organizacji kolejnej udanej, dziesiątej już konferencji w cyklu zapoczątkowanym w 2000 r. przez prof. naszej uczelni Kazimierza Rędzińskiego.

Dokładne sprawozdanie z 9. konferencji ZHiTW odnaleźć można w tomie XXII rocznika „Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza. Pedagogika”.

Paweł Zieliński

O TRENDACH W EDUKACJI

W dniach 18–19 listopada 2013 roku, już po raz siódmy, odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Podstawy edukacji*. Dzięki życzliwości prof. dra hab. Romualda Derbisa debata mogła się toczyć w nowo wybudowanym budynku Wydziału Nauk Społecznych AJD. Organizatorzy – pracownicy Zakładu Pedagogiki Ogólnej i Metodologii Badań Akademii im. Jana Długosza – postanowili skoncentrować debatę wokół cywilizacyjnych uwikłań edukacji z jej praktycznymi kontekstami rozumianych jako rozwój i uczenie się.

Zaproponowana idea debaty podkreśla fakt koniecznej twórczej, efektywnej adaptacji edukacji do nowego świata, który jest inny, pełen nowych zjawisk, nadziei, dylematów, obaw i pełen zmienności. Edukacja jako praktyka społeczna musi mieć głęboką świadomość - od czego odchodzi i do czego zmierza. Dlatego podstawy edukacji dziś wymagają ciągłej readaptacji, rewaloryzacji, bycia w procesie, aby wiedzieć, działać, żyć wspólnie, być (J. Delors, 1998). Czy tak de facto jest?

W dyskusji podjęte zostały wątki, będące próbą szukania strategicznych mostów między edukacją i cywilizacją. Plan rozważań wyznaczały w szczególności zarysowane w podtytule obszary dyskusyjne, które nie pozostają rozłączne. Pierwszy z nich – Trendy cywilizacyjne wobec wiedzy – skupiał dyskusję wokół takich kategorii jak kapitał intelektualny i społeczny, innowacje technologiczne i społeczne, proces profesjonalizacji i kształcenie ustawiczne. Drugi – Trendy cywilizacyjne wobec innego człowieka – dotyczył dyskursu toczącego się wokół Innego jako: Dzikiego (np. wykluczony, marginalizowany, zdziczały), Obcego (np. Drugi, On, Ona, Ono, Różny, Odmienny), Swojego (np. Bliźni, Przyjaciel, Przewodnik, Mistrz). W ramach trzeciego obszaru dyskusyjnego – Trendy cywilizacyjne wobec społeczeństwa – poszukiwano odpowiedzi na pytanie: Jakiego społeczeństwa potrzebujemy dziś? W tej sprawie edukacja jako praktyka społeczna ma wiele do zaoferowania. Dyskusję poprowadzono wokół kategorii takich jak: społeczeństwo wielo- i międzykulturowe, wykształcone, obywatelskie, informacyjne, a także społeczeństwo przyzwoite, społeczeństwo życzliwej Inności, ale też społeczeństwo „zamknię-

tego pokoju” czy „kultury kliknięcia”.

Konferencja była okazją do wymiany myśli i doświadczeń w perspektywie komparatystycznej. Analizy porównawcze dotyczyły różnych obszarów cywilizacyjno-kulturowych Europy, Ameryki Południowej, Ameryki Północnej.

Do dyskusji zostali zaproszeni badacze reprezentujący te obszary: prof. Gilles Baillat (Université de Reims Champagne-Ardenne, Reims-France), prof. José Leoncio Barbarán Mozo (Universidad Nacional Toribio Rodríguez de Mendoza de Amazonas, Chachapoyas-Perú), prof. HDR Nassira Hedjerassi (Université de Reims Champagne-Ardenne, Reims-France), prof. HDR Daniel Niclot (Université de Reims Champagne-Ardenne, Reims-France), prof. Edward Enrique Rojas de la Puente (Universidad Nacional Toribio Rodríguez de Mendoza de Amazonas, Chachapoyas-Perú), dr Fred Donaldson (University of Bridgeport, USA), Yuliya Sakalova (Belarusian State University, Minsk Belarus).

Zaszczytem było również gości wybitnych polskich specjalistów, m.in. prof. zw. dra hab. Bogusława Śliwerskiego (Przewodniczącego Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk), prof. dr hab. Astrid Męczkowską-Christiansen (Dziekan Wydziału Pedagogiki Elbląskiej Uczelni Humanistyczno-Ekonomicznej).

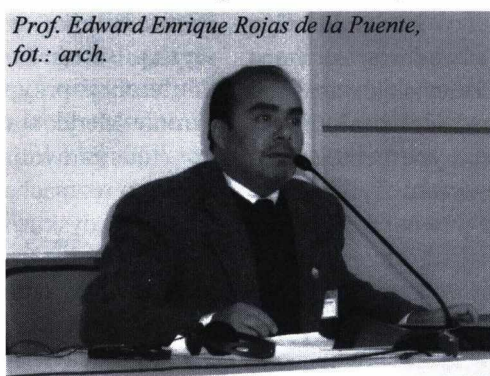
Obrady otworzył i gości powitał Jego Magnificencja Rektor Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, prof. dr hab. inż. Zygmunt Bąk wraz z władzami Wydziału Pedagogicznego i Instytutu Pedagogiki AJD.

Pozostaje żywić nadzieję, że wpisana w tradycję i funkcjonowanie AJD cykliczna konferencja naukowa, organizowana przez Zakład Pedagogiki Ogólnej i Metodologii Badań, będzie budzić duże zainteresowanie i stawać się impulsem do dyskusji na temat podstaw edukacji na różnych płaszczyznach.

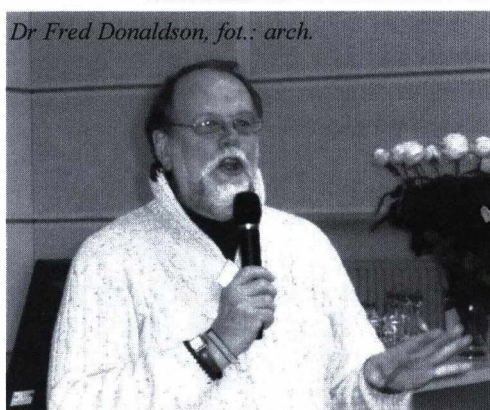
Małgorzata Piasecka
Karol Motyl

Prof. zw. dr hab. Bogusław Śliwerski (KNP PAN),
dr Małgorzata Piasecka, fot.: arch.

Prof. Edward Enrique Rojas de la Puente,
fot.: arch.

Dr Fred Donaldson, fot.: arch.

FORUM „HISTORYK – FAKT – METODA”

Już po raz kolejny Akademia im. J. Długosza w Częstochowie gościła doktorantów z różnych ośrodków naukowych całej Polski – tym razem na III Forum Doktorantów Historyk–Fakt–Metoda. Konferencja miała zasięg międzynarodowy. W dniach 19-21.02.2014 r. w murach Akademii 20-minutowe wystąpienia przedstawiło 45 doktorantów reprezentujących: Uniwersytet Opolski, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet J. Kochanowskiego w Kielcach, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Uniwersytet Rzeszowski, Uniwersytet Wrocławski, Wyższą Szkołę Stosunków Międzynarodowych w Łodzi, Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu oraz Akademię im. J. Długosza.

Gości przywitani: Przewodniczący Studencko-Doktoranckiego Koła Naukowego Wydziału Filologiczno-Historycznego Łukasz Cholewiński oraz Przewodnicząca Rady Samorządu Doktorantów Akademii im. J. Długosza mgr Barbara Szymczyk. Następnie głos zabrała dr hab. prof. AJD Agnieszka Czajkowska, dziekan Wydziału Filologiczno-Historycznego. Podziękowała zebranych za przybycie oraz życzyła udanych obrad. Rozpoczęcie III Forum Doktorantów swoją obecnością zaszczylicili: dr hab. prof. AJD Agnieszka Czajkowska, prof. dr hab. Tadeusz Srogosz, dr hab. prof. AJD Andrzej Stroynowski, dr hab. prof. AJD Elżbieta Hurnik, dr hab. prof. AJD Maria Starnawska, dr hab. prof. AJD Adam Regiewicz.

Wykład inauguracyjny wygłosiła dr hab. prof. AJD Elżbieta Hurnik. Podjęła w nim temat: *Literatura a historia*. „*Marsz Radetzky’ego*” Josepha Rotha.

Tematyka referatów była skupiona wokół następujących paneli:

- I „W kręgu biografii i polityki”, który prowadzili dr hab. prof. AJD Maria Starnawska i mgr Łukasz Sasuła
- II „Obrazy życia codziennego”; prowadzący: mgr Diana Walawender i Łukasz Cholewiński
- III „Obrazy wojny i armii”; prowadzący: dr Tomasz Ładoń, mgr Sebastian Liwach
- IV „W kręgu historii i religii”; prowadzący: dr Katarzyna Kowalska, mgr Katarzyna Całus
- V „W kręgu literatury i językoznawstwa”; prowadzący: mgr Marzena Cesarz.

III Forum Doktorantów cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem studentów i doktorantów z Polski i zagranicy, którzy wyrazili chęć uczestnictwa w tym naukowym wydarzeniu. Konferencja stanowiła dla młodych naukowców możliwość wymiany myśli oraz szansę zaprezentowania swoich dotychczasowych wyników badań. W trakcie obrad zapewniono czas na merytoryczną dyskusję, podczas której zebrani chętnie zadawali pytania prelegentom. Zebrane artykuły posłużą jako materiał do planowanej publikacji naukowej.

WYRÓŻNIENIE DLA DOKTORANTA

Obecny doktorant Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego AJD (absolwent Chemii AJD 2011/2012) mgr Bartosz Kalota (trzeci od prawej), uzyskał Wyróżnienie w „Ogólnopolskiej XX edycji Konkursu SITPChem na najlepszą pracę dyplomową z obszaru chemii” za pracę magisterską pt. „*Badanie fosforescencji metaloporfiryn w roztworach i polimerach*” napisaną pod kierunkiem prof. dra hab. Mikhaila Tsvirko. Konkurs jest dorocznie organizowany przez Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego (SITPChem) i skierowany do absolwentów uczelni wyższych. Jego celem jest wybranie prac odznaczających się rzetelnością i dojrzałością opracowania, pomysłowością ujęcia tematu oraz jego użytecznością.

Uroczyste wręczenie Wyróżnienia z rąk Prezesa ZG SITPChem, Przewodniczącego Jury^[1] prof. Jacka Kijeńskiego (pierwszy od lewej) odbyło się 20 listopada 2013

podczas XIX Konferencji Naukowo-Technicznej „*Przemysł chemiczny – wyzwania i bariery*” w Ustroniu-Jaszowcu. Następnie 22 stycznia 2014 Prezes Zarządu SITPChem Oddziału Gliwice Jerzy Kropiwnicki (pierwszy od prawej) podarował wyróżnionemu odznakę oraz legitymację członkowską podczas Noworocznego Spotkania Członków SITPChem Oddziału Gliwice w gliwickim Domu Technika NOT.

- [1] Jury w składzie: prof. J. Kijeński – Prezes ZG SITPChem, Przewodniczący Jury • J. Kropiwnicki – Wiceprezes ZG SITPChem • J. Sas – Wiceprezes ZG SITPChem • prof. B. Kawalec-Pietrenko – Członek Prezydium ZG SITPChem • prof. E. Makarewicz – Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. J.J. Śniadeckich w Bydgoszczy • mgr inż. A. Czumak-Bieniecka – Sekretarz Generalny SITPChem • mgr inż. Z. Ślęzak – Wiceprezes ZG SITPChem • dr inż. P. Grzybowski – Członek Prezydium SITPChem • prof. H. Bem – Członek ZO SITPChem w Łodzi.

Bartosz Kalota (czwarty od lewej), fot.: arch.

WSPOMNIENIE O DOKTORZE ROBERCIE W. SZWEDZIE (1966 – 2014)

W dniu 2 stycznia 2014 r. zmarł w Częstochowie dr Robert W. Szwed – długoletni prezes częstochowskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego, adiunkt w Instytucie Historii Akademii im. Jana Długosza, ceniony historyk i niezapomniany nauczyciel akademicki.

Doktor Robert W. Szwed urodził się 7 czerwca 1966 r. w Radomsku. Był synem małżeństwa nauczycieli – Ryszarda (rektora WSP w Częstochowie w latach 1996–2002) i Marii. Do szkoły podstawowej i średniej uczęszczał w rodzinnym mieście – ukończył I Liceum Ogólnokształcące im. Feliksa Fabianiego. W latach szkolnych należał do drużyny harcerskiej, tzw. „Czarnej Trzynastki”. W 1986 r. rozpoczął studia wyższe na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Łódzkiego. Pracę magisterską pt. *Posłowie socjalistyczni z okręgów Częstochowa–Radomsko, Piotrków–Brzeziny 1919–1935*, napisaną pod kierunkiem prof. dr hab. Barbary Wachowskiej, obronił w 1992 r., uzyskując magisterium w zakresie nauk humanistycznych na kierunku historia.

W tym samym roku – od 1 października – został zatrudniony w charakterze asystenta w Zakładzie Historii Nowożytnej Instytutu Filozoficzno-Historycznego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie (obecnej Akademii im. Jana Długosza), prowadzonym przez prof. dra hab. Andrzeja J. Zakrzewskiego. Jednocześnie rozpoczął studia doktoranckie pod kierunkiem ks. prof. dra hab. Jana Związka. Tematem rozprawy doktorskiej była *Działalność społeczna i polityczna biskupa krakowskiego Karola*

Skórkowskiego. Praca została 5 maja 2002 r. obroniona w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Częstochowie, a rok później opublikowana w Wydawnictwie WSP w Częstochowie.

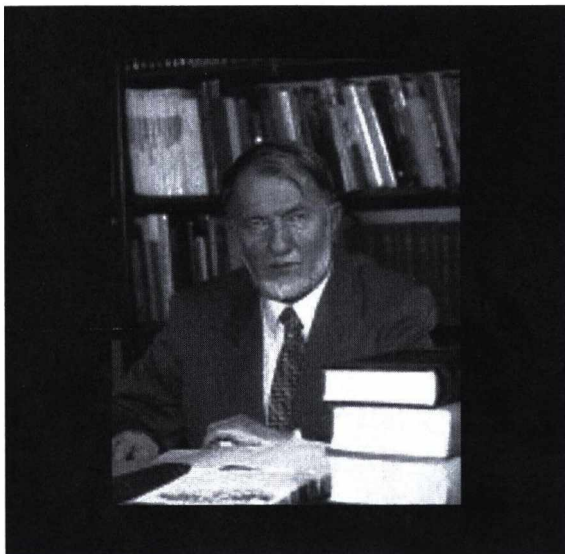
Po uzyskaniu stopnia doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie historia Robert W. Szwed został zatrudniony na stanowisku adiunkta w Zakładzie Historii XIX Wieku, kierowanym najpierw przez prof. zw. dra hab. Bartłomieja Szynclera, a następnie przez dra hab. Dariusza Złotkowskiego (prof. AJD). Przedmiotem jego zainteresowań naukowych był w ostatnich latach Sejm Królestwa Polskiego z lat 1815–1830. Poza tym zajmował się życiem społecznym i politycznym Królestwa Polskiego oraz dziejami Wolnego Miasta Krakowa.

Robert W. Szwed od początku silnie angażował się w prace Wydziału Filologiczno-Historycznego WSP, a następnie AJD. Mając zaufanie młodszej kadry akademickiej, od 1997 r. zasiadał w składzie Rady Wydziału. Wielokrotnie też był członkiem Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej, pełniąc m.in. funkcję jej sekretarza. Poza tym przez pewien czas współredagował czasopismo uczelniane „Res Akademicae”, którego nazwy był pomysłodawcą, a ze względu na pasję sportową był członkiem Zarządu Klubu Uczelnianego Akademickiego Związku Sportowego. Jego działalność i zaangażowanie było doceniane – w 2003 r. otrzymał nagrodę Rektora WSP, a cztery lata później został odznaczony Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

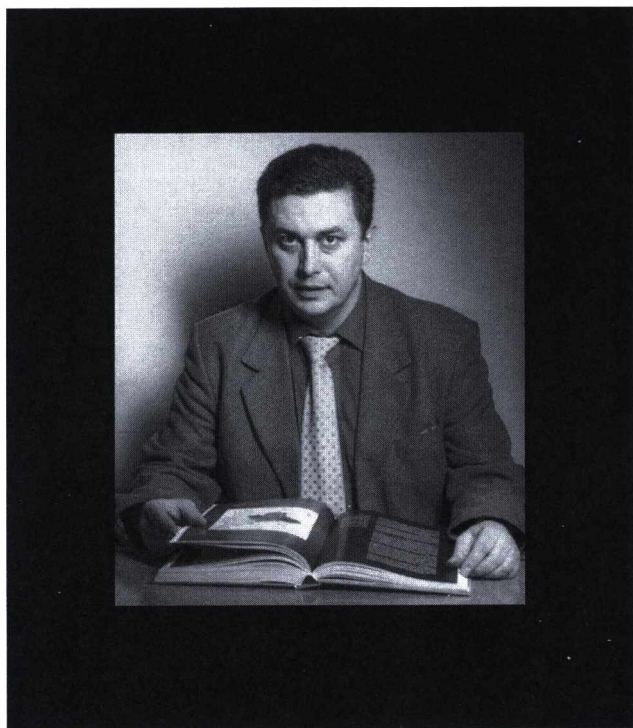
Robert W. Szwed był również bardzo zaangażowany

PROFESOR ANDRZEJ BAŃKOWSKI (1931 – 2014)

W wieku 83 lat zmarł 28 stycznia 2014 roku emerytowany prof. dr hab. Andrzej Bańkowski, długoletni pracownik Instytutu Filologii Polskiej AJD. Jako nauczyciel akademicki rozpoczął pracę w 1972 roku w Zakładzie Filologii Polskiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie. Jako docent (od 1982 r.) pełnił funkcje prodziekana, dziekana, wicedyrektora Instytutu Filologii Polskiej, kierownika Zakładu Języka Polskiego oraz członka Senatu częstochowskiej WSP. Profesor Andrzej Bańkowski był cenionym pracownikiem naukowym i dydaktycznym. Wykształcił setki studentów; pod Jego kierunkiem prace magisterskie napisało ponad 100 osób. Jego dorobek naukowy liczy ponad 100 pozycji bibliograficznych i obejmuje prace z zakresu onomastyki, etymologii języka polskiego, gramatyki historycznej i językoznawstwa ogólnego. Ukoronowaniem osiągnięć naukowych Profesora stał się trzytomowy *Słownik etymologiczny języka polskiego*.

w prace Polskiego Towarzystwa Historycznego, w latach 2005–2014 kierując jego częstochowskim oddziałem. Udało mu się zrealizować cel swojego poprzednika, a mianowicie comiesięczne Zebrania Naukowe, na których zaproszeni goście wygłaszali referaty. W 2006 r. razem z Biblioteką Główną AJD zorganizował wystawę zdjęć pt. *Częstochowa jaka była, jaka jest*. Od 2010 r. współredagował *Częstochowskie Teki Historyczne*. W styczniu 2012 r., wraz z autorem niniejszego wspomnienia, zorganizował wystawę pt. *Profesor Bartłomiej Szyndler. Historyk–Bibliofil–*

Kolekcjoner, poświęconą zmarłemu rok wcześniej długoletniemu wykładowcy z Instytutu Historii AJD i prezesowi PTH Oddział w Częstochowie z lat 2002–2005. Rok temu stanął na czele Komitetu Organizacyjnego konferencji naukowej poświęconej 150. rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego (odbyła się 22 stycznia 2013 r. w Częstochowie), a następnie współredagował publikację pokonferencyjną pt. *Powstanie Styczniowe w regionie częstochowskim i w województwie kaliskim (1863–1864)*.

Uroczysty pogrzeb dra Roberta W. Szweda odbył się 8 stycznia 2014 r. w rodzinnym Radomsku. Mszę w kościele pod wezwaniem św. Ojca Pio koncelebrował ks. prof. Jan Związek. Spośród obecnych należy wymienić Jego Magnificencję Rektora Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie – prof. inż. dra hab. Zygmunta Bąka, Panią Dziekan Wydziału Filologiczno-Historycznego AJD – dr hab. Agnieszkę Czajkowską (prof. AJD) i Dyrektora Instytutu Historii AJD – dra hab. Marcelego Antoniewicza (prof. AJD), a także prezesa Polskiego Towarzystwa Historycznego – prof. dra hab. Jana Szymczaka, przewodniczącego Rady Miasta Częstochowy – Zdzisława Wolskiego i prezydenta Miasta Radomska – Annę Milczanowską. Poza tym obecni byli liczni profesorowie akademicki, adiunkci i asystenci ze wszystkich wydziałów naszej uczelni, przedstawiciele Uniwersytetu Łódzkiego i Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach oraz rzesza młodzieży akademickiej.

Straciliśmy wspaniałego Kolegę, który jednał sobie sympatię wszystkich wiedzą, kulturą i poczuciem humoru. Będzie go nam brakowało zarówno w pracy naukowo-dydaktycznej, jak i w czasie spotkań po skończonych zajęciach lub zebraniach PTH.

Maciej Trąbski

NOWOŚCI WYDAWNICZE

■ **Adam Regiewicz, Joanna Warońska, Artur Żywiółek, *Muzyka w czasach ponowoczesnych*, Seria: Audiowizualne aspekty kultury w ponowoczesności, Tom II**

Autorzy starali się nakreślić wielowymiarową i wyczerpującą analizę fenomenu muzyki w czasach współczesnych. Rozmach, by nie rzec „epickość” publikacji, zarówno na płaszczyźnie faktograficznej, jak i intelektualnej uzmysłowi czytelnikowi, jak szeroki zakres zagadnień należy wziąć pod uwagę, aby w zadowalający sposób zrozumieć status muzyki w czasach ponowoczesnych i jej rolę w codziennym życiu społeczeństw.

■ **Zdzisław Cutter, *Kształcenie kadr oficerskich wojsk inżynierskich w latach 1924–1994***

Książka Zdzisława Cuttera kontynuuje nurt badań w polskiej historiografii wojskowej nawiązujący do dziejów szkolnictwa poszczególnych służb. Podstawę książki stanowią archiwalia Centralnego Archiwum Wojskowego, Instytutu Muzeum im. gen. W. Sikorskiego w Londynie, archiwa szkół oficerskich oraz relacje i maszynopisy ze zbiorów Wojskowego Biura Badań Historycznych. Autor wprowadził do obiegu naukowego wiele nowych źródeł, co w znaczący sposób pogłębiło wiedzę dotyczącą dziejów korpusu oficerów polskich wojsk saperskich XX wieku. Ważną częścią publikacji, wzbogacającą ją pod względem merytorycznym są załączniki zawierające wykaz absolwentów saperskich szkół oficerskich w latach 1924–2003 oraz schematy organizacyjne oficerskich Szkół Inżynierskich w latach 1924–1994.

ROK 2013 W DZIAŁALNOŚCI WYSTAWIENNICZEJ BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ

Rok 2013 obfitował w wystawy zorganizowane przez Bibliotekę Główną Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie lub przy jej współudziale. Zaprezentowane ekspozycje charakteryzowały się szerokim wachlarzem tematycznym, indywidualizmem przedstawianych treści, a wreszcie i wrażliwości samych autorów. Jak zwykle nie zabrakło wystaw upamiętniających ważne wydarzenia historyczne, jak również poświęconych wybitnym postaciom z dziedziny nauki i kultury. Swoją działalność artystyczną, w szerokim znaczeniu tego słowa, zaprezentowali studenci naszej Uczelni, członkowie klubu „Fraszka” Uniwersytetu Trzeciego Wieku Politechniki Częstochowskiej. Ponadto zorganizowano kilka wystaw indywidualnych.

W pierwszym miesiącu 2013 r. została zorganizowana wystawa pt. „Powstanie Styczniowe w zbiorach Biblioteki Głównej AJD”, poświęcona jednemu z przełomowych momentów w dziejach państwa polskiego – ostatniemu

z serii wielkich zrywów narodowych, który zakończył epokę romantycznej walki o niepodległość, a rozpoczął okres pozytywistycznej pracy organicznej. Na wystawie zaprezentowano: reprodukcje obrazów, fotografie, mapy oraz literaturę dotyczącą tego zrywu narodowościowego, znajdujące się w zbiorach Biblioteki AJD.

Wiosną 2013 r. zostały otwarte kolejno: w kwietniu – wystawa poświęcona nowościom bibliotecznym, a w maju swoją działalność artystyczną – literacką i plastyczną pokazali członkowie klubu „Fraszka” Uniwersytetu Trzeciego Wieku Politechniki Częstochowskiej. W kolejnym miesiącu ster przejęli studenci kierunku filologia polska Wydziału Filologiczno-Historycznego AJD w Częstochowie, którzy przygotowali przy wsparciu merytorycznym dra Janusza Hurnika, pracownika naukowego Instytutu Filologii Polskiej WF-H, wystawę pt. „Ja/My w teatrze życia codziennego”. Ekspozycja dawała możliwość różnych doznań estetycz-

POWSTANIE STYCZNIOWE NA UKRAINIE

Na przełomie lat 50. i 60. XIX w. na ziemiach polskich pod zaborem rosyjskim zaczął rozwijać się ruch patriotyczny zmierzający do odzyskania niepodległości. Głównym jego ośrodkiem było Królestwo Polskie, ale ponieważ jego celem było wywalczenie państwa polskiego w granicach przedrozbiorowych, od samego początku rozszerzano działania również na ziemie litewsko-ruskie. Początkowo organizowano tam patriotyczne msze i obchody rocznic unii lubelskiej i horodelskiej, a następnie przystąpiono do gromadzenia broni i amunicji, przygotowując się do wybuchu powstania. Obszarem objętym tą działalnością wysuniętym najdalej na południowy-wschód dawnych ziem polskich był powiat humański w guberni kijowskiej.

Sytuacja na Ukrainie była jednak niesprzyjająca dla sprawy polskiej. Zdecydowana większość ludności chłopskiej była co najmniej niechętnie nastawiona do mniejszości polskiej, reprezentowanej głównie przez szlachtę rozsianą po obszarze trzech guberni: wołyńskiej (11% ogółu ludności), podolskiej (12%) i kijowskiej (4%) oraz inteligencję skupioną w Kijowie. Dlatego większość tamtejszych ziemian starało się zapobiec rozszerzeniu powstania styczniowego, które na „Rusi” ostatecznie rozpoczęło się w nocy z 8 na 9 maja 1863 r.

W celu pozyskania Ukraińców powstańcy Rząd Narodowy przygotował specjalną odezwę, tzw. Złotą Hramotę. Był to ozdobny dokument, w którym ogłaszano uwłaszczenie chłopów oraz zaręczano poszanowanie wiary i języka ukraińskiego. Niestety, odezwa ta nie odniosła większego skutku. Grupa polskich studentów, która wyszła z Kijowa w celu ogłoszenia Złotej Hramoty w okolicznych

wsiach, została napadnięta przez chłopów w Sołowijówce – część z nich zginęła na miejscu, a pozostałych przekazano w ręce władz rosyjskich. Na Kijowszczyźnie uzbrojeni chłopci (tzw. straża wiejskie) sami lub z pomocą wojska stłumili powstanie w ciągu tygodnia. Na Wołyniu płk. Edmundowi Różyckiemu udało się utrzymać 3 tygodnie i odnieść kilka sukcesów w starciach z Rosjanami. Niestety, nie doczekał się wsparcia oddziałów organizowanych w Galicji Wschodniej przez gen. Józefa Wysockiego, w związku z czym musiał ostatecznie schronić się za kordon austriacki przed ścigającymi go oddziałami rosyjskimi. Natomiast na Podolu działań w ogóle nie podjęto, daremnie oczekując na wkroczenie tam najpierw od strony Rumunii oddziału Zygmunta Miłkowskiego, a następnie z Galicji Wschodniej pułku jazdy zorganizowanego przez Artura Gołuchowskiego.

Ostatecznie 2 lipca gen. Wysocki przekroczył granicę galicyjsko-wołyńską pod Radziwiłłowem, ale próba zdobycia tego miasteczka zakończyła się bolesną porażką i ponownym odwrotem za kordon austriacki. Druga próba wkroczenia dużymi siłami z Galicji Wschodniej na Wołyń pod Poryckiem przeprowadzona została 4 miesiące później i zakończyła się tak jak poprzednia. Podjęto jeszcze kilka mniejszych akcji, celem ponownego rozpalenia powstania na tamtym terenie, ale również bez rezultatu.

Po upadku powstania styczniowego represje dotknęły polskich patriotów również na Ukrainie. Od maja 1863 do maja 1867 r. za udział w powstaniu lub udzielanie powstańcom pomocy skazano na więzienie lub zesłanie ok. 3100 osób, a do 1873 r. skonfiskowano 144 polskie majątki.

Fot.: Archiwum Biblioteki Głównej AJD

nych, a nawet kulinarnych. Studenci-autorzy ujawnili swoją wrażliwość, pasję, zainteresowania. Również w czerwcu w sali wystawowej Biblioteki została otwarta wystawa „Kolorowe emocje podwodnego świata”. Jej twórcy to Eugenia Dmytriv-Ulgurska z Lwowskiej Narodowej Aka-

Na wystawie **ODGŁOS POWSTANIA STYCZNIOWEGO NA HUMAŃSZCZY•NIE** prezentowane są fotokopie dokumentów z lat 1861–1866, ilustrujących patriotyczną postawę polskiej ludności zamieszkującej południowo-wschodnie rubieże dawnej Rzeczypospolitej Obojga Narodów oraz represje, jakie ją za to spotkały. Oryginały przechowywane są w Centralnym Państwowym Historycznym Archiwum Ukrainy w Kijowie i w tamtejszym Państwowym Archiwum Województwa Kijowskiego. Wyboru materiałów dokonał dr Igor Krivoszeja – kierownik Katedry Historii Powszechniej i Prawoznawstwa Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego im. Pawła Tyuczyny w Humaniu, dyrektor Polskiego Centrum Kulturalno-Oświatowego w Humaniu, a zarazem członek częstochowskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego.

Obok tego można obejrzeć mapę przedstawiającą miejsca bitew i potyczek powstania styczniowego na Ukrainie, fotokopie Złotej Hramoty, reprodukcje obrazów i rycin przedstawiających omawiane wydarzenia (m.in. obraz *Sołowijówka* J. Sobeckiego) przygotowane przez PTH Oddział w Częstochowie oraz wybór książek dotyczących powstania styczniowego przygotowany przez Bibliotekę Główną AJD.

Wystawę zorganizowały: Katedra Historii Powszechniej i Prawoznawstwa Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego im. Pawła Tyuczyny w Humaniu, Wydział Filologiczno-Historyczny i Biblioteka Główna Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie oraz Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Częstochowie. Wsparcie autorowi wystawy zapewniła Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie.

Maciej Trąbski

demii Sztuk Pięknych – autorka obrazów oraz Grygorii Dmytriv z Lwowskiego Narodowego Uniwersytetu im. Iwana Franki – autor prezentowanych fotografii.

W lipcu została zorganizowana wystawa pt. „Skarbińscy. Przemysłowa elita Zagłębia” autorstwa mgra Dariusza Majchrzaka, na której przedstawiono fotografie, eksponaty oraz dokumenty pochodzące ze zbiorów Doroty Starościak i Filipa Wacha.

W kolejnych miesiącach Biblioteka przygotowała kilka wystaw, w tym dwie poświęcone wybitnym przedstawicielom nauki i kultury polskiej. Pierwsza, której otwarcie miało miejsce w sierpniu, nosiła tytuł: „Jestem Polakiem, bo tak mi się podoba – Julian Tuwim w wielu odsłonach” i wpasowała się w ogólnopolską konwencję 2013 – Roku Tuwimowskiego. Wystawa prezentowała szerokie spektrum twórczości poety. Z kolei w listopadzie zorganizowano wystawę przybliżającą i upamiętniającą postać wybitnego matematyka, lwowskiego geniusza Stefana Banacha. Nosiła tytuł „Życie wśród cyfr – Stefan Banach (1892 – 1945)”. Pomysłodawcą ekspozycji był mgr Wacław Baczyński, prezes częstochowskiego oddziału Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich.

W grudniu miały miejsce dwie wystawy. Pierwsza z nich, zorganizowana przez Bibliotekę, nosiła tytuł „Gdy się Chrystus rodzi... Boże Narodzenie w tradycji, literaturze i sztuce” i w całości została poświęcona obrzędowości i zwyczajom świąt Narodzenia Pańskiego. Natomiast autorami drugiej wystawy pt. „II wojna światowa w polskiej literaturze na tle epoki” byli doktoranci WF-H Diana Walawender i Mariusz Kolmasiak. Z tej okazji można było zobaczyć wiele eksponatów ukazujących życie w czasie II wojny światowej. Rolą zaprezentowanych przedmiotów (książek, zdjęć, pocztówek, kartek żywnościowych, obiegowych znaczków, banknotów, map) było zilustrowanie okresu niemieckiej okupacji, a emocjonalne wiersze polskich twórców, które autorzy umieścili w gablotach, stały się dopełnieniem całości.

Joanna Bochaczek-Trąbska

KONCERTOWO

UROCZYSTY WIECZÓR W FILHARMONII

13 grudnia 2013 roku w dużej sali Filharmonii Częstochowskiej wystąpili z dorocznym koncertem pedagodzy Instytutu Muzyki. Szczególnie uroczysty wieczór został dedykowany profesorowi Heinrichowi Altowi, który kilka godzin wcześniej odebrał z rąk Rektora AJD, prof. Zygmunta Bąka godność honorowego profesora naszej Uczelni.

W programie koncertu znalazły się: *IV Koncert fortepianowy* Ludwiga van Beethovena, *Koncert podwójny na dwie orkiestry smyczkowe, fortepian i kotły* Bohuslava Martinu oraz kolędy w aranżacjach Lesława Podolskiego na głosy solowe, chór i orkiestrę.

Solistką w koncercie Beethovena była Barbara Karaśkiewicz, partie solowe w utworze Martinu wykonali: na fortepianie – Robert Gawroński oraz grający na kotłach Andrzej Michalak. Orkiestrę w pierwszej części koncertu prowadziła Monika Wolińska, dyrygentka – pedagog Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie. Po przerwie na estradzie obok orkiestry Filharmonii Częstochowskiej pojawił się chór Instytutu Muzyki przygotowany przez Przemysława Jeziorowskiego, a za pulpitem dyrygenta stanął Lesław Podolski. Solistami tej części koncertu byli: Katarzyna Suska-Zagórska (mezzosopran) i Artur Janda (baryton). Z partiami solowymi wystąpili także studenci Instytutu – Justyna Kowalczyk, Katarzyna Gocyła, Agata Danek i Dominik Kaliszewski. W klimat zróżnicowanych kompozycji wprowadzała dr Anna Stachura-Bogusławska.

Z dużą satysfakcją należy odnotować obecność na koncercie ok. 750 słuchaczy, tym bardziej, że na zakończenie trwającego ponad 2 godziny wieczoru można było usłyszeć wśród publiczności głosy domagające się bisu.

MUZYCZY NA DRUGIEJ PÓLKULI

Nie po raz pierwszy pracownicy Instytutu Muzyki wyjeżdżają z koncertami poza granice miasta i regionu. Ostatnio zasięg aktywności naszych Kolegów – w tym przypadku Koleżanek – sięga dużo dalej. W styczniu w Brazylii koncertowała dr Barbara Karaśkiewicz, a w Stanach Zjednoczonych występowała dr Ewa Jabłczyńska, która na uniwersytetach w Louisville i Waszyngtonie prowadziła także lekcje otwarte – masterclass. Warto dodać, że następne

Koncert w Filharmonii Częstochowskiej, fot.: Marta G.

koncerty dr Jabłczyńskiej zaplanowane są w Meksyku już pod koniec lutego.

AKADEMICKIE KONCERTY KAMERALNE

Koncerty pedagogów Instytutu Muzyki organizowane są już od lat osiemdziesiątych ubiegłego stulecia. W ciągu trzydziestu lat gościły w przeróżnych salach naszego miasta. Szczególnymi z nich były – Aula Wyższej Szkoły Pedagogicznej przy al. Zawadzkiego 13/15, Muzeum Częstochowskie oraz Regionalny Ośrodek Kultury. Obecnie już drugi rok koncerty naszych muzyków organizowane są w sali kameralnej Filharmonii Częstochowskiej. W ubiegłym roku akademickim postanowiono połączyć każdy z koncertów z wykładem powiązany z zagadnieniami sztuki, estetyki, filozofii, literatury, historii, a także akustyki. Od października 2013 roku środowe wieczory w filharmonii bogatsze są dodatkowo o wrażenia wizualne, których dostarczają ustawione w holu filharmonii prace grafików bądź malarzy Instytutu Sztuk Pięknych.

Bieżący sezon składający się z ośmiu koncertów kameralnych tworzą aktywnie 34 osoby – muzycy AJD oraz uczelni partnerskich: w Halle-Wittenberg, Hradcu Kralove, Kłajpedzie i Żylinie, artyści Instytutu Sztuk Pięknych AJD, jak też wykładowcy Instytutów: Filologii Polskiej, Filologii Obcych, Filozofii, Fizyki i Historii naszej Uczelni oraz Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej. Prezentacje wiedzy, muzyki i sztuk wizualnych odbywają się każdorazowo przy obecności ok. 100-120 osób.

Maciej Zagórski

Filharmonia Częstochowska
im. Bronisława Hubermana
Dyrektor - Ireneusz Kozera Dyrektor artystyczny - Adam Kłocik
69. Sezon artystyczny

Instytut Muzyki Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie

akademickie koncerty kameralne

Sala kameralna Filharmonii Częstochowskiej

9 października 2013, godz. 19.00	Współpraca z Instytutem Sztuk Pięknych
13 listopada 2013, godz. 19.00	Współpraca z Instytutem Sztuk Pięknych
18 grudnia 2013, godz. 19.00	Współpraca z Instytutem Sztuk Pięknych
15 stycznia 2014, godz. 19.00	Współpraca z Instytutem Sztuk Pięknych
26 lutego 2014, godz. 19.00	Współpraca z Instytutem Sztuk Pięknych
19 marca 2014, godz. 19.00	Współpraca z Instytutem Sztuk Pięknych
9 kwietnia 2014, godz. 19.00	Współpraca z Instytutem Sztuk Pięknych
21 maja 2014, godz. 19.00	Współpraca z Instytutem Sztuk Pięknych

Bilet do nabyć w Kasie Filharmonii ul. Wolności 16, tel. 791 451 438, ul. J. 9/30, 13/30

www.filharmonia.com.pl

Logo: Białystok, TVP KATOWICE, OPEN

SNKT DLA JULII

Już po raz kolejny Studenckie Naukowe Koło Terapeutów pokazało, że potrafi pomagać, a co istotne, że pomoc jest dla nich najważniejsza. I tym razem Koło stanęło na wysokości zadania, w ciągu miesiąca sprężyło siły, aby pomóc 14-letniej Julii Janik chorej na złośliwy nowotwór. Rodzice Julii w ciągu paru miesięcy musieli zbierać kwotę 250 tys. złotych, aby ich córka przeżyła. Członkowie Koła postanowili nie stać w miejscu, w jeden dzień napisali i wysłali ponad tysiąc meili do najważniejszych i najbardziej cenionych artystów z całej Polski. W meilach prosili o wysyłanie paczek z gadżetami, autografami, które później będą mogli przekazać na aukcję. Każdego dnia przychodziło mnóstwo paczek. Aukcję wspomogły m.in. takie gwiazdy jak: Małgorzata Kożuchowska, Magdalena Rózczyńska, Muniek Staszczuk, Łukasz Zagrobelny, Basia Kurdej-Szatan, Marika, Kasia Tusk. Odzew był zaskakujący, każdy chciał pomóc Julii. Telefony urywały się, jednak dziewczyny z Koła nie traciły werwy. Każdy nowy telefon zasilają akumulatory do działania.

Przełomowym momentem, i to na dwa tygodnie przed koncertem, był odzew Jacka Rozenka, który chciał pomóc. Postanowił przyjechać do Częstochowy i poprowadzić aukcję.

23 listopada w Teatrze From Poland odbył się koncert poświęcony Julii. Motywacja ludzi przybywających była ogromna. Każdy chciał kupić cegiełkę i wspomóc naszą bohaterkę. O godzinie 18.00 Teatr był wypełniony po brzegi, wszyscy czekali z niecierpliwością na aukcję i koncert. Jacek Rozenek okazał się człowiekiem z ogromnym sercem, wytrwale, z uśmiechem na twarzy poprowadził aukcję. Ludzie byli zadowoleni i szczęśliwi. Puszki, do których dziewczyny zbierały pieniądze, były pełne.

– Zmęczone, ale szczęśliwe wiedziałyśmy, że wydarzenie, którego byłyśmy organizatorkami zakończyło się sukcesem a co najważniejsze, że oddałyśmy kawałeczek siebie, swoich serc, aby pomóc Julii – mówiły organizatorki.

Barbara Wallus

Aukcja na rzecz Julii, fot.: arch. SNKT

KORWIN-MIKKE LIBERALNIE O ADMINISTRACJI

4 marca 2014 r. w auli Wydziału Nauk Społecznych Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie miał miejsce wykład otwarty. Organizatorem spotkania było Studenckie Koło Naukowe Myśli Administracyjno-Prawnej, a wykład na temat „Liberalne podejście do kwestii administracji” prowadził sam Janusz Korwin-Mikke.

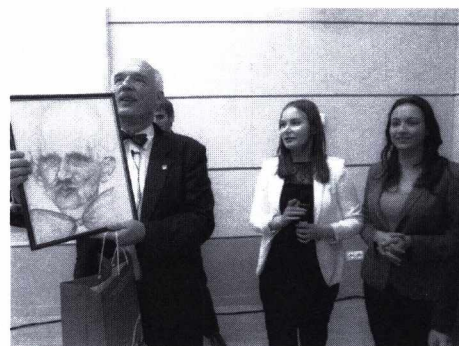
– Tematyka związana z administracją, a także efektywnym jej działaniem, cieszy się ogromnym zainteresowaniem młodych ludzi. Dlatego też ważną rolę odgrywa ich uświadamianie i wsłuchanie się w opinie przedstawicieli młodego pokolenia, by móc reagować na nieprawidłowości występujące w polskim systemie prawnym – mówi mgr Paulina Bieś-Srokosz, opiekun Koła Naukowego.

Wydarzenie przyciągnęło kilkuset studentów, uczniów i sympatyków lidera Kongresu Nowej Prawicy. Ponadto dzięki transmisji na żywo, którą przeprowadziła lokalna firma Premium-Media, również internauci mogli uczestniczyć w wykładzie.

– Spotkania i wykłady gościnne, to bardzo ciekawe urozmaicenie formy zdobywania wiedzy, ponieważ poznawaną na co dzień teorię możemy skonfrontować z opiniami, doświadczeniami oraz praktyką przedstawicieli środowiska nauki i polityki – uważa Katarzyna Mańka, prezes Koła Naukowego.

Jak zapewniają przedstawiciele Koła, ze względu na duże zainteresowanie takimi wydarzeniami, już wkrótce można spodziewać się kolejnego wykładu „znanej” osoby. Kto to będzie? – Na razie to tajemnica, ale już rozpoczynamy kolejne rozmowy i ustalenia – informuje Marcin Barczyński z zarządu Koła Naukowego, działającego w naszej Akademii.

Joanna Kwaśniewska

Janusz Korwin-Mikke w gronie studentów, fot.: arch. SKNMAP

LITOGRAFIA W CENTRUM PROMOCJI MŁODYCH

7 marca odbył się wernisaż wystawy prac absolwentów kierunku malarstwo (Instytut Sztuk Pięknych Wydziału Sztuki AJD). Prace powstały w Pracowni Litografii pod kierunkiem prof. AJD Krystyny Sz wajkowskiej. W wystawie w Centrum Promocji Młodych udział wzięli: Katarzyna Czerniejewska, Małgorzata Kukuczka, Dominika Panaszek, Anna Przewłocka, Patrycja Nowak, Cezary Chojnowski, Filip Krzyształowski, asystent mgr Aleksandra Jakubczak, dr hab. Krystyna Sz wajkowska, profesor AJD.

Wystawiane prace powstały w ramach przedmiotu „uzupełniająca pracownia dyplomowa-litografia”. Kurs tego przedmiotu trwa pięć semestrów i obejmuje naukę techniki graficznej litografii oraz przygotowuje do tworzenia samodzielnych wypowiedzi artystycznych za pomocą litografii. Szczególne znaczenie ma tworzenie dzieł eksponujących wartości malarskie litografii. Pracownia Litografii jest pracownią z wyboru studentów i stanowi uzupełnienie dyplomu malarskiego.

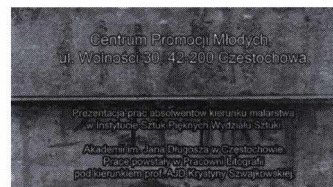
Litografia – technika druku płaskiego wynaleziona przez Aloisa Senefeldera ok. roku 1795 w swoich początkach była używana jako technika reprodukcyjna, stosowana przede wszystkim do wszelkiego rodzaju druków użytkowych. Wiele lat później stała się wspaniałym medium artystycznym, artyści uświadomili sobie, że posługując się tą techniką, mogą tworzyć prace o niepowtarzalnych cechach.

Litografię od innych technik, metod druku różni bardzo skomplikowana technologia wymagająca od grafika profesjonalnej wiedzy i doświadczenia. Dla początkującego

grafika (studenta) pierwszy kontakt z kamieniem litograficznym jest trudny, a proces dochodzenia do poprawnych odbitek litograficznych – uciążliwy.

Jedynie praca w określonym rygorze i bezwzględna realizacja zasad technologicznych może przynieść zadowalające efekty.

Obecnie, na początku XXI wieku nadal wielu artystów posługuje się tą piękną tradycyjną techniką, tworząc dzieła unikalne. Nadal też wielu chętnych pragnie zgłębić tajniki warsztatu litografii.

LITO
Wernisaż wystawy 7 MARCA 2014 r. o godzinie 19.00
Wystawę można oglądać do 28 MARCA 2014 r.
grafia 3

W wystawie biorą udział:

NOWOŚCI W PLANETARIUM

Sporo zmian w Planetarium AJD. Pokazy wyświetla teraz Agnieszka Dymarek. Pani Agnieszka zastąpiła na stanowisku Tomasza Kisiela, który praktycznie od początku istnienia Planetarium (od 2006 roku) dbał o należyty poziom funkcjonowania jednostki.

Powiększył się również repertuar pokazów. Nowością jest pokaz pt. „Kosmiczne kolory”.

Jak zapowiada Agnieszka Dymarek, przybliży on widzom różne zagadnienia związane ze światłem i jego różnymi składowymi. Rozszczepione na całe widmo kolorów światło pozwala zdobyć bardzo dużą wiedzę o otaczającym nas świecie i Wszechświecie. W jaki sposób się to dzieje oraz co jeszcze znajduje się poza zakresem światła widzialnego, to pytania, na jakie widz znajdzie odpowiedź.

Poza tym widzowie mogą liczyć na inne pokazy:

- Cuda Wszechświata
- Lodowe krainy
- Tajemnica Gwiazdy Betlejemskiej
- Znaki na niebie
- Dwa szkiełka

Łatwiej o kontakt z Planetarium, bo został uruchomiony nowy numer. Teraz widzowie mogą dokonywać rezerwacji pokazów pod numerem tel. 782 237 375. Dawne numery telefoniczne nadal są aktualne i można również z nich korzystać. Przypominamy, że pokazy dla:

- grup zorganizowanych odbywają się: wtorek i środa 9.00 – 16.00 (ustalane indywidualnie)
- każdego: środa 18.00

Agnieszka Dymarek,
fot.: arch.

Ceny biletów: ulgowy – 9 zł, pełny – 15 zł.

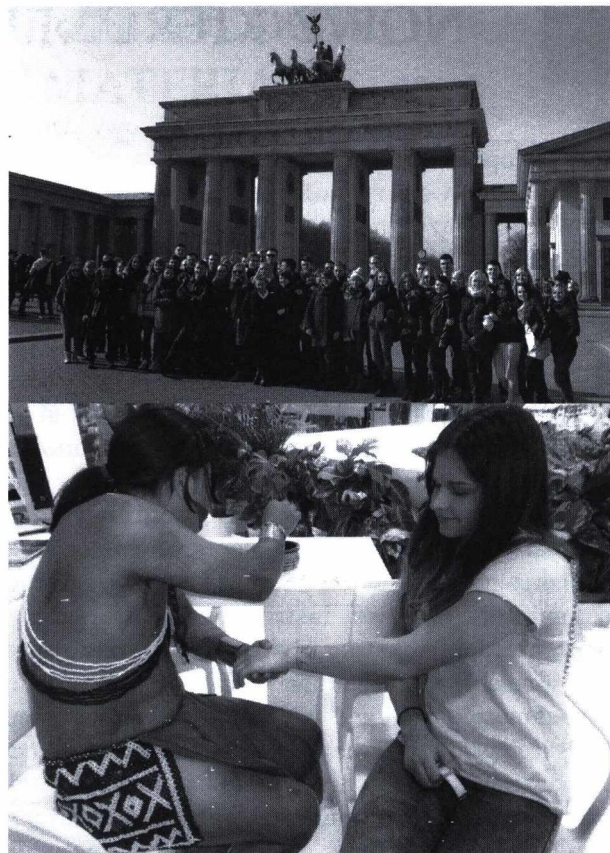
Po więcej informacji pracownicy Planetarium zapraszają na strony internetowe www.if.ajd.czyst.pl zakładka Planetarium oraz kino-sferyczne.pl

STUDENCI TURYSTYKI I REKREACJI NA ITB W BERLINIE

W dniach 6-8 marca 2014 r. studenci kierunku turystyka i rekreacja (I, II i III rok) uczestniczyli w Międzynarodowych Targach Turystycznych (ITB) w Berlinie. Celem wyjazdu było zapoznanie ich z ofertą wystawców biorących udział w ITB (w targach wzięło udział ponad 180 krajów z całego świata). Ponadto dzięki wyjazdowi do Berlina mieli możliwość porównać, na jakich zasadach odbywają się targi, na których swoje walory i atrakcje reklamują regiony danego kraju (co obserwowali podczas wyjazdu 18 października 2013 r. na Targi Turystyczne do Poznania), a jak jest w przypadku, gdy reklamuje się dane państwo. Oprócz uczestnictwa w targach studenci zobaczyli najciekawsze zabytki Berlina, m.in.: pozostałości Muru Berlińskiego, Bramę Brandenburską, Checkpoint Charlie, Aleksanderplatz, Reichstag i Pałac w Charlottenburgu.

Pracownicy Instytutu Turystyki i Rekreacji będący organizatorami wyjazdu pragną podziękować Biuru Turystycznemu ALMATUR za współpracę.

*Studenci w Berlinie (więcej fotografii znajduje się na okładce),
fot.: arch.*

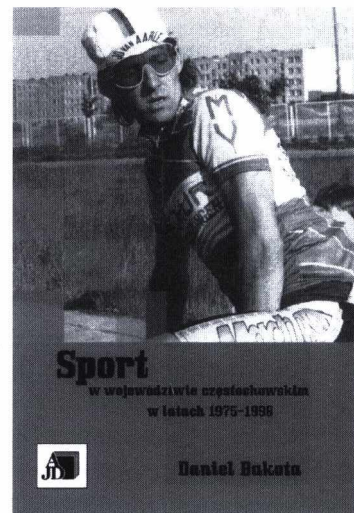
O CZĘSTOCHOWSKIM SPORCIE

Pod koniec stycznia 2014 r. ukazała się na rynku wydawniczym książka autorstwa dra Daniela Bakoty pt. *Sport w województwie częstochowskim w latach 1975–1998*. W pracy liczącej 461 stron autor omówił: genezę i rozwój sportu na ziemi częstochowskiej do 1975 r.; wpływ uwarunkowań prawno-organizacyjnych i materialno-finansowych na rozwój sportu w województwie częstochowskim w latach 1975–1998; sport w szkolnictwie podstawowym i ponadpodstawowym; organizacje sportowe, młodzieżowe i społeczne z terenu województwa częstochowskiego; rozwój poszczególnych dyscyplin sportowych w byłym województwie oraz działalność Zrzeszenia Sportowego Spółdzielczości Pracy „Start” i kluby zajmujące się sportem osób niepełnosprawnych.

Autor książki próbuje syntetycznie ukazać dzieje sportu z czasów, kiedy Częstochowa była miastem wojewódzkim. Pomimo problemów natury finansowej, które i współcześnie nękają sport, zawodnicy odnosili większe sukcesy niż obecnie, m.in. w: lekkoatletyce (Małgorzata Rydz, będąc reprezentantką KKS „Budowlani” Częstochowa, dwukrotnie uczestniczyła w Igrzyskach Olimpijskich – Barcelona [1992 r.] i Atlanta [1996 r.]); piłce nożnej (złoty medal na Ogólnopolskiej Spartakiadzie Młodzieży w Rzeszowie w 1985 r. piłkarzy RKS „Raków” Częstochowa; Jerzy Brzęczek – obecny trener RKS „Raków” Częstochowa –

z reprezentacją Polski, której był kapitanem, zdobył na Igrzyskach Olimpijskich w Barcelonie srebrny medal); piłce siatkowej (pięciokrotne mistrzostwo Polski siatkarzy AZS Częstochowa – 1990, 1993, 1994, 1995, 1997); podnoszeniu ciężarów (dwukrotny udział reprezentanta LKS „Światowit” Myszków Dariusza Osucha – na Igrzyskach Olimpijskich w Barcelonie i Atlancie) i warcabach 100-polowych (klub z Poczesnej wychował w tej dyscyplinie wielu mistrzów świata, Europy i Polski).

Warto zaznaczyć, że to tylko nieznaczną część sukcesów, które sportowcy z województwa częstochowskiego osiągnęli na krajowych i międzynarodowych arenach sportowych. Dlatego też każdy miłośnik sportu, który zechce cofnąć się w czasie i przypomnieć sobie największe sukcesy, jakie osiągnęli sportowcy z województwa częstochowskiego, powinien sięgnąć po niniejszą publikację.

NOWY KIERUNEK NA WYDZIALE SZTUKI

Instytut Muzyki przygotował nowy kierunek studiów I stopnia *muzyka i animacja artystyczna**. Jego koncepcja opiera się na połączeniu wszechstronnego wykształcenia muzycznego z szerokimi kompetencjami animatora działalności artystycznej.

W propozycjach efektów kształcenia uwzględniono:

- przedmioty podstawowe dla wykształcenia muzycznego (zasady muzyki, historia muzyki z literaturą muzyczną, instrumentoznawstwo, analiza dzieła muzycznego, harmonia, kształcenie słuchu, fortepian, dyrygowanie, drugi instrument do wyboru, emisja głosu),
- przedmioty pogłębiające kompetencje muzyczne (taniec z choreografią, harmonia jazzowa, improwizacja i improwizacja jazzowa, instrumentacja i aranżacja, interpretacja tekstu z dykcją, oprogramowanie muzyczne, instrumentarium Orffa),
- przedmioty dające podstawy do działalności animatorskiej w obszarze sztuki muzycznej (promocja i marketing dóbr kultury, prelekcja i publicystyka muzyczna, media i audiowizualność w kulturze, zarządzanie projektem artystycznym, metodyka animacji artystycznej, prawne i etyczne podstawy działalności kulturalnej i artystycznej, finansowanie kultury muzycznej z realizacją projektów UE).

W programie studiów umieszczono liczne zajęcia pozwalające na wykorzystanie umiejętności praktycznych: zajęcia z gry na fortepianie i innych instrumentach, zespoły wokalne, zespoły instrumentalne, chór, improwizację, prelekcję i publicystykę muzyczną, przedmioty z zakresu animacji artystycznej. Student otrzymuje możliwość poszerzenia wiedzy, umiejętności praktycznych i kompetencji na dwóch specjalnościach:

- muzyka rozrywkowa (w ramach przedmiotów: projektowanie muzyki – ilustracja muzyczna, podstawy nagłośnienia, historia jazzu i muzyki rozrywkowej, wokalistyka estradowa i małe zespoły instrumentalne);
- management muzyczny (w ramach przedmiotów: impresariat muzyczny, organizacja i zarządzanie placówką kultury, współczesna kultura muzyczna w Polsce i na świecie, public relations i sztuka reklamy, zarządzanie karierą muzyczną).

Wiedza, umiejętności i kompetencje absolwenta kierunku *muzyka i animacja artystyczna* pozwalają na możliwości zatrudnienia i pracę w następujących zawodach:

1. **muzyk** prowadzący własną działalność artystyczną, zarówno jako artysta występujący samodzielnie, jak i muzyk prowadzący zespoły wokalne, taneczne, chóralskie itp.;

2. **animator działań muzycznych i artystycznych** w instytucjach, posiadający umiejętności tworzenia projektów artystycznych i impresaryjnego przygotowania wydarzeń muzycznych, upowszechniania kultury muzycznej, a także opracowania wniosków o finansowanie działalności artystycznej;
3. **manager rynku muzycznego**, w tym manager zespołu muzycznego posiadający umiejętności organizacji i zarządzania karierą muzyczną; kompetencje osiągnięte przez absolwenta kierunku *muzyka i animacja artystyczna* pozwolą mu na prowadzenie własnej firmy funkcjonującej na rynku kultury muzycznej;
4. **projektant (designer) muzyki**, posiadający umiejętności projektowania muzyki, m.in. dla mediów, gier komputerowych, rynku reklamy.

W przygotowaniu kierunku *muzyka i animacja artystyczna* uwzględniono ideę rozwoju przemysłów kultury i przemysłów kreatywnych, przedstawioną jako jeden z kluczowych obszarów dla realizacji celów strategii „Europa 2020”, sformułowanej w *Krajowym programie reform. Europa 2020*, m.in. w następującym kierunku strategicznym: „W aktualnym nowym podejściu do polityki innowacyjności podkreśla się znaczenie nowych form innowacji obejmujących nowatorskie sposoby tworzenia nowych produktów w oparciu o nowe metody i wysoki stopień współpracy (open innovation, user driven innovation). Jednocześnie ze względu na fakt, że kreatywność staje się w coraz większym stopniu determinantą przewagi konkurencyjnej, znaczenia nabierają przemysły kultury i przemysły kreatywne jako obszary zarówno tworzenia, jak i wykorzystywania innowacji” http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nrp/nrp_poland_pl.pdf

Przy opracowaniu kierunku *muzyka i animacja artystyczna* Instytut Muzyki podjął współpracę z instytucjami kulturalnymi Częstochowy i regionu, w tym z Filharmonią Częstochowską im. Bronisława Hubermana, Muzeum Częstochowskim, Ośrodkiem Promocji Kultury „Gaude Mater”, Zespołem Pieśni i Tańca „Śląsk”, Zespołem Pieśni i Tańca „Częstochowa”, Regionalnym Ośrodkiem Kultury.

Efekty kształcenia dla kierunku *muzyka i animacja artystyczna* definiują sylwetkę absolwenta kierunku – wszechstronnie wykształconego muzycznie, wykorzystującego szanse rynku pracy w obszarze usług oraz przemysłu kultury, świadomego własnych możliwości artystycznych i animatorskich, a także wykorzystującego potencjał tworzenia zatrudnienia w oparciu o własną kreatywność oraz szerokie umiejętności muzyczne i animatorskie.

* Kierunek zostanie uruchomiony po otrzymaniu zgody Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

INNOWACYJNE TECHNOLOGIE I NOWOCZESNE MATERIAŁY

NOWOŚĆ NA WYDZIALE MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZYM

Studia na kierunku Innowacyjne Technologie i Nowoczesne Materiały trwają siedem semestrów i kończą się nadaniem tytułu zawodowego inżyniera. Są realizowane w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Przeznaczone są dla osób zainteresowanych innowacyjnymi technologiami i materiałami oraz postępem technicznym, jak również osób pragnących zrozumieć działanie nowoczesnych urządzeń i systemów, a w przyszłości przyczynić się do ich rozwoju.

Program studiów łączy wiedzę z zakresu dziedzin podstawowych (m.in. matematyki, fizyki i chemii), kształcenia inżynierskiego (m.in. grafiki inżynierskiej, mechatroniki, podstaw konstrukcji maszyn) z praktyczną wiedzą dotyczącą nowoczesnych materiałów i innowacyjnych technologii (m.in. nanomateriały, materiały hybrydowe, biomateriały, technologie polimerów, biotechnologie, technologie wytwarzania, technologie bioenergetyczne, technologie odnawialnych źródeł energii).

Absolwent kierunku potrafi przeprowadzać podstawowe badania i analizy przy użyciu nowoczesnych metod i narzędzi badawczych, posiada umiejętność obsługi specjalistycznego oprogramowania komputerowego niezbędnego do rozwiązywania standardowych problemów zawodowych, umie przetwarzać informacje i pracować w zespole. Potrafi również krytycznie analizować i dokonać oceny rozwiązania technicznego związanego z innowacyjnymi technologiami i nowoczesnymi materiałami. Ponadto zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego i jest przygotowany do podjęcia studiów II stopnia.

Absolwenci są przygotowani do pracy w:

- wielu sektorach przemysłu, w tym związanych z innowacyjnymi technologiami i nowoczesnymi materiałami,
- laboratoriach badawczych, badawczo-rozwojowych i diagnostycznych,
- jednostkach kontroli jakości,
- biurach projektowych,
- parkach technologicznych.

Wyszkolenie wzbogacone o zagadnienia związane z ekonomią, przedsiębiorczością w małej i średniej firmie

oraz zarządzaniem innowacyjnymi projektami przygotowuje również absolwenta do rozwijania własnej działalności gospodarczej w sektorze innowacyjnych technologii.

W ramach studiów realizowane są dwie specjalności, które stanowią bezpośrednią odpowiedź na zapotrzebowanie przemysłu i rynku pracy:

■ **Virtual prototyping:** jest techniką usprawniającą proces rozwoju i wdrażania produktu, która wiąże się z zastosowaniem komputerowego wspomagania projektowania (CAD) oraz inżynierii wspomaganej komputerowo (CAE), czyli zastosowania oprogramowania do sprawdzania poprawności projektu przed jego fizycznym wykonaniem. Odbyna się to poprzez przygotowanie wirtualnego modelu (zazwyczaj w 3D) oraz zasymulowanie jego zachowania w warunkach rzeczywistych. Inżynierowie mogą szybko zbadać jakość i efektywność wielu alternatywnych projektów bez inwestowania czasu i pieniędzy potrzebnych do budowy fizycznych prototypów. Ostatnim etapem w procesie wdrażania produktu jest jego wykonanie na obrabiarkach sterowanych numerycznie (CNC) lub w formie coraz powszechniej wykorzystywanego wydruku 3D. Studenci tej specjalności mają wiedzę i umiejętności pozwalające im podjąć pracę w firmach i działach zajmujących się projektowaniem i wdrażaniem produktów oraz przygotowaniem procesów obróbkowych z zastosowaniem obrabiarek sterowanych numerycznie (CNC).

■ **Nano- i bioinnowacje w materiałach:** to specjalność, dotycząca nowoczesnych materiałów, w tym nano- i biomateriałów oraz innowacyjnych technologii, które można uznać za technologie kluczowe dla rozwoju przemysłu i gospodarki. W programie specjalności duży nacisk położono na tematykę obejmującą wytwarzanie zaawansowanych materiałów i tworzyw o unikalnych właściwościach oraz poznanie właściwości i możliwych kierunków zastosowań wybranych nowoczesnych materiałów np. w ochronie zdrowia, środowiska czy optoelektronice.

Studenci tej specjalności zdobywają wiedzę i umiejętności pozwalające im podjąć pracę w firmach i działach zajmujących się wytwarzaniem i wykorzystaniem nowego typu materiałów specjalnego zastosowania, w szczególności nano- i biomateriałów.

STUDIA TO NIE TYLKO NAUKA

Nim Janusz Siadlak został dyrygentem Filharmonii Częstochowskiej i znanym w Polsce człowiekiem kojarzonym z muzyką i jej promocją, studiował w Wyższej Szkole Pedagogicznej. Wspomnienia absolwenta połączyliśmy z dobrymi radami, które liczymy, że wykorzystają nasi kandydaci na studentów teraz w Akademii, w przyszłości już w Uniwersytecie.

Marek Makowski: W którym roku ukończył pan Akademię im. Jana Długosza i jaki to był kierunek studiów?

Janusz Siadlak: Jeszcze w ówczesnej Wyższej Szkole Pedagogicznej w Częstochowie, w 1985 roku. Jestem absolwentem edukacji muzycznej w zakresie sztuki muzycznej.

Co dały panu studia na AJD?

Studia to bardzo ważny okres w życiu każdego człowieka. Uczą odpowiedzialności, samodzielności, radzenia sobie z trudnymi sytuacjami. Na studiach dowiadujemy się, co to jest zabawa, kim jest prawdziwy przyjaciel, wróg, a nawet, jak było w moim przypadku, poznajemy swoją drugą połówkę. W ówczesnej Wyższej Szkole Pedagogicznej poznałem wielu ciekawych ludzi, i z niektórymi z nich utrzymuję kontakt do dzisiaj. No i oczywiście studiowałem przedmioty, które są podstawą mojej dzisiejszej pracy.

Jakie umiejętności nabyte w AJD wykorzystuje pan w pracy lub życiu prywatnym?

Praca dyrygenta to zawód bardzo trudny, wymaga wielorakich umiejętności. Na co dzień pracuję przeciw z wieloma różnymi ludźmi. Każdy z nich ma inny charakter, więc do każdego muszę mieć inne podejście. Na WSP, oprócz zdobycia kwalifikacji muzycznych, poznałem podstawy pedagogiki i psychologii, i to na pewno otworzyło mi oczy na to, jak należy pracować z ludźmi.

Czy poleca pan studia w AJD kandydatom, a jeśli tak, to z jakich powodów?

Częstochowa potrzebuje studentów, którzy stworzą nowe pokolenie wykształconych, kreatywnych ludzi. Na pewno po studiach, mimo konkurencji, znajdą odpowiednią dla

Janusz Siadlak, fot.: arch.

siebie pracę. Mam nadzieję, jeśli mogę pozwolić sobie na pewną nieskromność, że mój przykład dowodzi, że studia w „prowincjonalnym mieście” nie są przeszkodą, by osiągnąć sukces. Niech ci, którzy chcą studiować tutaj, studiuja i niech to robią bez żadnych kompleksów – bo warto. **Co powinno się studiować? Czy tylko kierunki zapewniające zatrudnienie, czy także takie, które zapewniają rozwój?**

W życiu należy kierować się pasją. W takiej myśli zostałem wychowany i w takiej wychowałem swoje dzieci. Nic nie daje w życiu takiego szczęścia, jak robienie czegoś, co się kocha. Wyznam zasadę, że jeśli robi się coś, co sprawia przyjemność, co robisz z pasją, sukces w końcu przyjdzie. Niezależnie czy będziesz matematykiem, krawcem czy muzykiem. Pasja i fascynacja są siłami napędowymi pracy. **Dziękuję za rozmowę.**

SPOTKANIA Z (CZĘSTOCHOWSKIM) KRYMINAŁEM

Pracownia Komparatystyki Kulturowej zaprasza na cykl spotkań z kryminałami, których akcja dzieje się w Częstochowie. Podczas spotkań z autorami powieści kryminalnych organizatorzy cyklu chcą przyjrzeć się przestrzeni Częstochowy w narracji kryminalnej, wychodząc od zlokalizowania charakterystycznych dla poszczególnych przywoływanych literackich odzwierciedleń miejskiej przestrzeni oraz od odwzorowania topografii wędrowek bohaterów po mieście. Każdy z autorów inaczej widzi Częstochowę, pamięta, postrzega, opisuje. Inne są doświadczenia z tzw. pamięci kulturowej, do innych

doświadczeń odwołuje się każdy z twórców, różny w efekcie jest obraz Częstochowy. Autorzy cyklu chcą odtworzyć subiektywny obraz miasta, będący oczywiście tylko tłem akcji kryminalnej, poruszając się od topograficznego opisu Częstochowy w różnych odsłonach, przez przestrzenie naznaczone uniwersalnymi i subiektywnymi kodami kulturowymi, po przestrzeń narracji.

Piąte spotkanie odbyło się 19 lutego w Café Belg. Wziął w nim udział Marcin Wolski, mówiąc o swojej książce zatytułowanej „Skecz zwany morderstwem”.

RELAKSACJA „LEKARSTWEM” NA STRES STUDENTÓW I NAUCZYCIELI AKADEMICKICH

W społeczeństwach zachodnich, również w naszym kraju w ostatnich dziesięcioleciach gwałtownie wzrosło spożycie leków i substancji uspokajających i nasennych. Zazwyczaj przynoszą one szybką poprawę w sytuacjach zaburzeń lękowych i napięć codziennego życia, chodzi tu o leczenie ich objawów, nie skutków, ale też szybko uzależniają i powodują cały szereg niekorzystnych objawów, łącznie z zagrożeniem przedwczesnym zgonem (zob. np. badania Daniela F. Kripke i jego zespołu). Coraz więcej osób zdaje sobie jednak sprawę z istnienia bardziej naturalnych sposobów radzenia sobie z niekorzystnymi objawami i skutkami stresu. Niektóre z nich sięgają nawet do przyczyn tych napięć i pozwalają zmieniać pewne nawykowe wzorce myślenia i zachowania powodujące stres. Dużą rolę odgrywa tutaj edukacja, dzięki której dowiadujemy się o innych sposobach poprawy stanu naszego zdrowia psychofizycznego. Należy do nich również relaksacja, jako naturalna reakcja i mechanizm obronny i regeneracyjny naszego organizmu, badana przez fizjologów, psychologów, a także pedagogów już od ponad stu lat.

Badania Waltera B. Cannona, a zwłaszcza Hansa Selyego uświadomiły współcześnie żyjącym ludziom pewne prawidłowości związane z istnieniem reakcji stresowej oraz jej korzystnego i niekorzystnego oddziaływania na organizm ludzki. Z nowszych badań nad stresem i jego negatywnymi skutkami, np. badań zespołu Michaela Marmota czy Elizabeth Blackburn wynika, że ludzie doświadczający braku poczucia kontroli w swej pracy mają często złe samopoczucie i częściej chorują niż ci, którzy bardziej angażują się w swoją pracę, ale też są w niej nagradzani, mają możliwość wypowiedzenia się i wpływu na jej przebieg. Stają się wtedy dobrymi, ale też zdrowymi pracownikami. Poczucie kontroli wewnętrznej i wpływu na przebieg okoliczności zewnętrznych powoduje wzrost wydajności pracy oraz poprawę stanu zdrowia i samopoczucia. Niebagatelną rolę odgrywają w tym wsparcie innych osób, poczucie humoru i częsty śmiech, a także umiejętności relaksowania się, przebywania w stanie psychofizycznego odprężenia. Publikuje się obecnie coraz więcej wyników badań wskazujących na zależności między stanem ludzkiej psychiki a funkcjonowaniem układu immunologicznego człowieka.

Istnienie reakcji stresowej organizmu jest twierdzeniem niepodważalnym w nauce, jednak dopiero niedawno, głównie dzięki wysiłkom Herberta Bensona, uznano za udowodnione istnienie drugiej fundamentalnej reakcji ludzkiego organizmu, czyli reakcji relaksacyjnej. Reakcję stresową zazwyczaj trak-

towaną jako reakcję wzbudzenia czy aktywizowania się rozmaitych układów i funkcji organizmu, wiąże się z działaniem części sympatycznej wegetatywnego układu nerwowego człowieka, a reakcję relaksacyjną z działaniem jego części parasympatycznej. Obie są niezbędne dla prawidłowego, zdrowego funkcjonowania człowieka, lecz w sytuacji nadmiernego ekspozowania się reakcji stresowych organizmu na skutek zwielokrotnienia się ilości i siły bodźców wywołujących te reakcje (co wiąże się coraz częściej z niekorzystnymi warunkami zewnętrznymi,

pośpiechem czy gorączką życia współczesnego człowieka oraz „wyszcigiem szczurów”), dochodzi do zaburzeń i pogorszenia stanu zdrowia i funkcjonowania w różnych płaszczyznach życia człowieka.

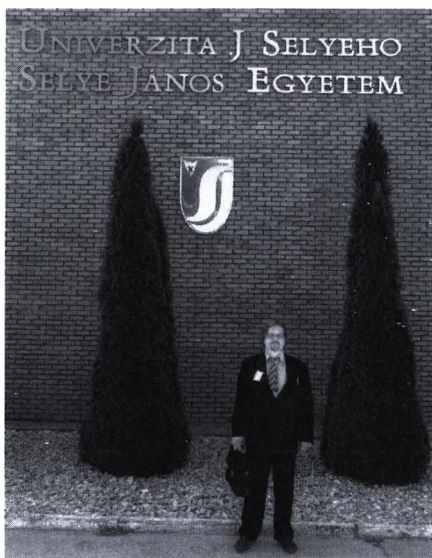
Wydaje się oczywiste, aby w takich sytuacjach również częściej odwoływać się i doświadczać reakcji relaksacyjnej organizmu, ale ta już może być zaburzona, co objawia się np. jako kłopoty z zasypianiem, snem i odpoczynkiem. Świadome wywołanie reakcji relaksacyjnej, czyli umiejętność relaksacji zazwyczaj wymaga ćwiczeń, odpowiedniego treningu oraz znajomości pewnych procedur, jak również wskazań, środków ostrożności i przeciw-

wskazań w stosowaniu już naukowo opracowanych metod i technik relaksacyjnych.

Każdy z nas ma nieco inny wzorzec reakcji na distres (negatywny stres) oraz odporność na niego. Rozpoznanie takiego wzorca stanowi pierwszy krok w uświadomieniu sobie rangi problemu, a pomocne są tutaj rozmaite narzędzia, jak skala Holmesa i Rahe’a, łatwo dostępna w Internecie, czy po prostu zakreślenie w niżej zaprezentowanej tabeli własnych, często spotykanych symptomów z wymienionych oznak stresu w różnych sferach życia. Chodzi o to, aby uświadomić sobie, w jakim stopniu dotyczy nas ten problem i w jakich sytuacjach doświadczamy oznak stresu oraz jak wygląda nasz własny wzorzec reakcji na stres.

Z kolei jeśli chodzi o naukę relaksacji, istnieje bogactwo rozmaitych metod i technik relaksacyjnych. Po zapoznaniu się z nimi można poszukać tych, które byłyby dla nas odpowiednie, zgodne z naszym temperamentem, potrzebami i poglądami i nie stanowiły jakiegokolwiek zagrożenia.

Wśród metod relaksacyjnych można wymienić: relaksację neuromięśniową, współcześnie wskazuje się na ich trzy rodzaje: relaksację neuromięśniową aktywną, bierną oraz formę mieszaną, medytacje, pracę z oddechem, psy-

Paweł Zieliński, fot.: arch.

chofizyczne ćwiczenia relaksacyjne w ruchu, biologiczne sprzężenie zwrotne, hipnozę i autohipnozę, masaże i inne, rzadziej spotykane, jak metoda Ganzfeld.

W relaksacjach wykorzystuje się zależność zwrotną między mięśniami (poprzecznie prążkowanymi), trzewiami, czyli narządami wewnętrznymi umieszczonymi w jamach ciała oraz psychiką. W relaksacji neuromięśniowej fizycznie aktywnej przez odpowiednie napinanie i rozluźnianie poszczególnych partii ciała dochodzi ostatecznie do zmniejszenia napięcia skurczowego mięśni i aktywności nerwowej człowieka. Przykładem jest tutaj klasyczna relaksacja progresywna Jacobsona. W relaksacji neuromięśniowej fizycznie biernej przez odpowiednie pokierowanie uwagi, a także wykorzystanie sugestii i wyobraźni dochodzi do wywołania reakcji relaksacyjnej organizmu, a przykładem jest tutaj trening autogenny Schultza w wersji podstawowej. Relaksacja neuromięśniowa mieszana zawiera elementy treningowe obu wcześniejszych relaksacji. Wyniki badań nad stosowaniem relaksacji neuromięśniowych jednoznacznie wskazują na ich skuteczność w terapii bezsenności, nadciśnienia samoistnego, lęku, nadmiernego napięcia ergotropowego i ogólnego pobudzenia układu autonomicznego. Relaksacja neuromięśniowa pozwala kształtować spokojniejsze postawy, a więc przeciwdziała pobudzeniu stresowemu.

Medytacja zazwyczaj związana jest z praktykowaniem koncentracji umysłu i w zależności od stosowanych metod tej koncentracji wyszczególnia się typy medytacji. Są one oparte na: powtarzaniu odpowiednio dobranej myśli czy frazy, jak w medytacji transcendentalnej; powtarzaniu czynności fizycznych, przyjmowaniu określonych pozycji ciała, liczeniu oddechu, jak np. w praktykowaniu asan hatha yogi; kontemplacji problemu o charakterze paradoksalnym, jak w medytacji koanów zen; koncentracji wizualnej, jak podczas wyobrażania sobie mandali w niektórych medytacjach tybetańskich. W wyniku długotrwałego i systematycznego uprawiania medytacji ludzie nie tylko z łatwością opanowują relaksację, ale doświadczają też tzw. stanów ultraświadomości, przybliżonych chociażby przez psychologa Abrahama Masłowa. Z badań wynika, że osoby medytujące mają niższy niż inne poziom lęku, są bardziej bezpośrednie i spontaniczne, mają wyższy poziom empatii, mniej zaburzeń psychosomatycznych, lepszy nastrój psychiczny, wewnętrzne poczucie kontroli oraz niski poziom neurotyczności. Medytacje spotykane są w kulturach całego świata, nie tylko wschodnich, również w chrześcijaństwie.

Praca z oddechem czy kontrola oddychania to prawdopodobnie najstarsza metoda redukcji stresu. Pozwala kontrolować ból, podtrzymywać długo uwagę, szybciej regenerować siły. Wymienia się zazwyczaj tzw. oddychanie przeponowe, piersiowe i obojczykowe. Podczas doświadczania silnego stresu oddech staje się płytki, szybki i urywany, więc naturalną metodą radzenia sobie z distresem jest pogłębienie oddechu, spowolnienie i uregulowanie przez nadanie odpowiedniego rytmu. Jednak nie należy zbyt manipulować oddechem i przedłużać tych ćwiczeń, co

Tabela. Często spotykane oznaki stresu w różnych sferach życia

Sfera fizjologii:	bladłość, pocenie się, szybsze bicie serca, napięcie mięśni, suchość w ustach i gardle, częste oddawanie moczu, ból pleców i szyi oraz innych części ciała, zaburzenia menstruacji, niestrawność, ból głowy, częste przeziębienia i inne pospolite dolegliwości, bezsenność
Sfera myślenia i innych procesów poznawczych:	luki w pamięci, zapominanie, niemożność skoncentrowania uwagi, obsesyjne trzymanie się pewnych pomysłów, myślenie „czarno-białe”
Sfera emocji:	rozdrażnienie, nerwowość i złość, zakłopotanie, lęk, depresja, zamykanie się w sobie
Sfera zachowań:	trudności z mówieniem, wysoki i nerwowy śmiech, zaciskanie i zgrzytanie zębami, impulsywność, drżenie i tiki nerwowe, częste palenie papierosów i sięganie po alkohol, nieuzasadnione korzystanie z leków, zmiany w odżywianiu, częstsze uleganie wypadkom, przesadne reakcje na potoczne zdarzenia, rosnąca absencja
Sfera filozofii życiowej:	ogólny brak zainteresowań, beznadzieja, kwestionowanie wartości, bezosobowe podejście do realizowanych zadań, nihilizm życiowy

Zródło: P. Zieliński, *Relaksacja w teorii i praktyce pedagogicznej*, Częstochowa 2011, s. 220.

ustrzeże ćwiczących chociażby przed hiperwentylacją.

Doraźny, choć dość skuteczny sposób poradzenia sobie z oznakami stresu w trudniejszej sytuacji, np. ekspozycji społecznej, to wyprostowanie kręgosłupa, rozluźnienie dłoni i ramion, przywołanie łagodnego uśmiechu oraz wykonanie kilku głębszych oddechów. W stosowaniu wszystkich metod relaksacyjnych potrzebne są wycucie, znajomość środków ostrożności i przeciwwskazań, a czasami odpowiedni instruktaż osoby w roli trenera (relaksatora), choć niektóre techniki można opanować samemu.

Relaksacja jest nie tylko metodą antystresową, a jej zastosowanie ma znacznie większy zakres. Ze względu na swoje zróżnicowane właściwości jest ona wykorzystywana również w pedagogice i to już od końca XIX wieku. Kształtuje chociażby odpowiednią, zrównoważoną postawę życiową, a także jest wykorzystywana w poprawie samooceny, ponadto w celu zwiększenia efektywności nauki, jak również obniżenia poziomu agresji u uczniów. Nie wyczerpuje to wszystkich możliwości i zastosowań relaksacji, uznana ona została również za jedną z podstawowych metod terapii pedagogicznej.

Polscy badacze relaksacji zyskali już międzynarodową sławę, a należy tutaj wymienić przede wszystkim przedstawiciela nauk medycznych Juliana Aleksandrowicza, pedagogów i filozofów: Andrzeja Szyszko-Bohusza, Janusza Gniteckiego oraz Wojciecha Pasterniaka, psychologów: Stanisława Sieka, Stanisława Mikę, ponadto Tadeusza Doktora, będącego również socjologiem religii, a także Lesława Kulmatyckiego, reprezentującego nauki kultury fizycznej.

Autor tego tekstu miał okazję zaprezentować dorobek polskiej pedagogiki w zakresie relaksacji podczas swego wystąpienia w języku angielskim na Międzynarodowej Konferencji Naukowej (6-th International Conference for Theory and Practice In Education) w Uniwersytecie im. Janosa (Hansa) Selyego, w Komarnie na granicy węgiersko-słowackiej, w czerwcu 2013 roku.

Paweł Zieliński

Tekst został opracowany w oparciu o książkę autorską: Paweł Zieliński, *Relaksacja w teorii i praktyce pedagogicznej*, Wydawnictwo im. Stanisława Podobińskiego Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, Częstochowa 2011, s. 404.

STUDENCI TIR W BERLINIE

Fot.: Archiwum

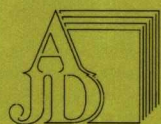

"SKRZAT" PO REMONCIE

Fot.: M.. Makowski

Nowości Wydawnictwa

SCIENTIFIC ISSUES
JAN DŁUGOSZ UNIVERSITY
IN CZĘSTOCHOWA

MATHEMATICS XVIII

W LITERACKICH KONSTELACJACH

prof. dr hab. s. n. dr hab. s. n. dr hab. s. n.
dr hab. s. n. dr hab. s. n. dr hab. s. n.
dr hab. s. n. dr hab. s. n. dr hab. s. n.

